



Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
EVGENIJE TANČEVA
přednesené dne 5. března 2020¹

Věc C-730/18 P

**SC
proti**

Eulex Kosovo

„Kasační opravný prostředek – Rozhodčí doložka – Smluvní zaměstnanci mezinárodních misí Unie – Společná zahraniční a bezpečnostní politika – Pravomoc unijních soudů – Spory ze smluv – Přípustnost – Pojem ‚akt oddělitelný od smlouvy‘ – Částečné překvalifikování žaloby – Žaloba na neplatnost – Smluvní odpovědnost – Mimosmluvní odpovědnost – Články 263, 268, 272 a 340 SFEU“

I. Úvod

1. Projednávaná věc vyvstala ve sporu mezi SC, bývalou smluvní zaměstnankyní, a Misí Evropské unie v Kosovu na podporu právního státu (dále jen „mise Eulex Kosovo“), která je mezinárodní misí Unie zřízenou v rámci Společné zahraniční a bezpečnostní politiky (dále jen „SZBP“).

2. SC podala na základě doložky zakládající pravomoc unijních soudů obsažené v pracovní smlouvě uzavřené mezi ní a misí Eulex Kosovo žalobu k Tribunálu Evropské unie na základě článku 272 SFEU, v níž napadá legalitu rozhodnutí přijatých uvedenou misí, podle nichž neuspěla ve vnitřním výběrovém řízení a nebyla prodloužena její pracovní smlouva, a v níž se dále domáhá náhrady škody z důvodu smluvní a mimosmluvní odpovědnosti Unie na základě článku 340 SFEU.

3. Projednávaný kasační opravný prostředek podala SC proti usnesení Tribunálu ze dne 19. září 2018, SC v. Eulex Kosovo (T-242/17, EU:T:2018:586, dále jen „napadené usnesení“), kterým Tribunál zamítl její žalobu. Nastoluje tři klíčové otázky týkající se zaprvé pravomoci Soudního dvora na základě článku 272 SFEU v rámci SZBP, zadruhé rozdílu mezi články 263 a 272 SFEU a zatřetí možnosti překvalifikovat žalobu na určení smluvní odpovědnosti založenou na článku 272 SFEU na žalobu na neplatnost založenou na článku 263 SFEU.

4. Projednávaný kasační opravný prostředek souvisí s některými dalšími věcmi v současnosti projednávanými před Soudním dvorem, které nastolují podobné, i když nikoliv totožné, otázky týkající se rozdílu mezi články 263 a 272 SFEU a které se rovněž týkají zajištění účinné soudní ochrany žalobců ve sporech s unijními orgány a institucemi a stanovení jasných pravidel ohledně vhodných procesních postupů, které je třeba v tomto ohledu dodržet².

¹ – Original language: English.

² – Konkrétně viz stanovisko generální advokátky J. Kokott ve věci ADR Center v. Komise (C-584/17 P, EU:C:2019:941) (která se týká vzájemného vztahu mezi články 263 a 272 SFEU, pokud jde o přijetí vykonatelného rozhodnutí na základě článku 299 SFEU Komisi), a stanovisko generálního advokáta M. Bobka ve věci Satelitního střediska Evropské unie v. KF (C-14/19 P) (která se týká žaloby na neplatnost a na náhradu škody podané bývalým smluvním zaměstnancem unijní agentury v oblasti SZBP v rámci jejího vlastního pracovního řádu).

5. Projednávaná věc v zásadě vybízí Soudní dvůr k tomu, aby rozvinul svou judikaturu týkající se použití článku 272 SFEU a vztahu tohoto článku k článku 263 SFEU v rámci unijního systému opravných prostředků stanoveného Smlouvami. Má také značný praktický význam pro vnější činnost Unie a fungování unijních mezinárodních misí po celém světě.

II. Skutečnosti předcházející sporu

6. V následujících bodech jsou pro potřeby projednávané věci shrnuty skutečnosti předcházející sporu, jak jsou uvedeny v bodech 1 až 15 napadeného usnesení. Je nezbytné uvést několik úvodních poznámek k misím SBOP a misi Eulex Kosovo (oddíl A) a smluvnímu vztahu mezi SC a misí Eulex Kosovo (oddíl B) před tím, než se začnu zabývat skutečnostmi, které vedly k řízení vedenému před Tribunálem (oddíl C).

A. Mise SBOP a mise Eulex Kosovo

7. V oblasti SZBP v rámci hlavy V SEU Společná bezpečnostní a obranná politika (dále jen „SBOP“)³ zajišťuje Unii operativní schopnost využívat civilní a vojenské mise vedené mimo území Unie k plnění řady úkolů, včetně předcházení konfliktům a udržení míru⁴. Mise SBOP „m[ají] za cíl reagovat na vnější konflikty a krize v okamžiku jejich vzniku, posílit postavení partnerů a v zásadě chránit Evropskou unii a její občany prostřednictvím vnější činnosti“⁵. Podle nejnovější dokumentace probíhá v současnosti 16 misí SBOP – 10 civilních misí a 6 vojenských misí – v nichž je zaměstnáno více než 5 000 osob po celém světě⁶.

8. Právní postavení misí SBOP a jejich zaměstnanců se liší od právního postavení jiných subjektů v rámci vnější činnosti Unie⁷. Mise SBOP jsou konkrétně spojeny s Evropskou službou pro vnější činnost (dále jen „ESVČ“)⁸, což je unijní diplomatická služba, jež pomáhá vysokému představiteli EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „VP“) provádět SZBP. Všichni zaměstnanci misí SBOP však nejsou součástí ESVČ, na jejíž zaměstnance se vztahuje Služební řád úředníků Evropské unie (dále jen „Služební řád“) a Pracovní řád ostatních zaměstnanců (dále jen „PŘOZ“)⁹. Kromě toho nejsou mise SBOP unijními delegacemi zřízenými na základě článku 221 SFEU za účelem zastupování Unie, jejichž jednání je v zásadě přičítáno unijnímu orgánu, který pravomoci přenesl¹⁰. Mise SBOP nejsou formálně považovány ani za unijní agentury v rámci SBOP, jako je Evropská obranná agentura a Satelitní středisko Evropské unie, které mají své vlastní služební řády nebo na jejichž zaměstnance se vztahují Služební řád a PŘOZ¹¹.

3 – Viz hlava V, kapitola 2, oddíl 2 SEU (články 42 až 46).

4 – Viz čl. 42 odst. 1 a čl. 43 odst. 1 SEU.

5 – Evropská služba pro vnější činnost, Informační přehled o misích a operacích EU, 5. března 2018, s. 2.

6 – Viz například Generální ředitelství pro vnější politiku Evropského Parlamentu, *Civilian and military personnel in CSDP missions and operations*, 2017, s. 1.

7 – Pro obecnou diskusi viz například Blockmans, S. a Koutrakos, P. (eds.), *Research Handbook on the EU's Common Foreign and Security Policy*, Edward Elgar, 2018.

8 – V tomto ohledu viz Informační přehled ESVČ, na který je odkazováno v poznámce pod čarou č. 5 tohoto stanoviska, s. 2.

9 – Nařízení č. 31 (EHS)/11 (ESAE), kterým se stanoví služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropského hospodářského společenství a Evropského společenství pro atomovou energii (Úř. věst. 1962, 45, s. 135), v posledním znění (Úř. věst. 2019, C 420, s. 22). Viz rozhodnutí Rady 2010/427/EU ze dne 26. července 2010 o organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost (Úř. věst. 2010, L 201, s. 30), článek 6.

10 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. listopadu 2015, *Elitaliana v. Eulex Kosovo* (C-439/13 P, EU:C:2015:753, bod 65); stanovisko generálního advokáta N. Jääskinen ve věci *Elitaliana Kosovo* (C-439/13 P, EU:C:2014:2416, body 58 až 63); a usnesení ze dne 4. června 2012, *Elti v. Delegation Evropské unie v Černé Hoře* (T-395/11, EU:T:2012:274).

11 – Viz rozhodnutí Rady (SZBP) 2015/1835 ze dne 12. října 2015, kterým se vymezuje statut, sídlo a způsob fungování Evropské obranné agentury (přepřepované znění) (Úř. věst. 2015, L 266, s. 55), článek 11; rozhodnutí Rady 2014/401/SZBP ze dne 26. června 2014 o satelitním středisku Evropské unie a o zrušení společné akce 2001/555/SZBP o zřízení satelitního střediska Evropské unie (Úř. věst. 2014, L 188, s. 73), článek 8.

9. Mise Eulex Kosovo je mise SBOP zřízená společnou akcí Rady 2008/124/SZBP ze dne 4. února 2008 o Misi Evropské unie v Kosovu na podporu právního státu, Eulex Kosovo¹², naposledy pozměněné rozhodnutím Rady (SZBP) 2018/856 ze dne 8. června 2018¹³. Společná akce 2008/124 byla několikrát prodloužena a současný mandát mise Eulex Kosovo trvá až do 14. června 2020. Mise Eulex Kosovo je největší civilní misí doposud zahájenou v rámci SBOP¹⁴.

10. Podle článku 2 společné akce 2008/124 mise Eulex Kosovo „podporuje vybrané instituce působící v Kosovu v oblasti právního státu na jejich cestě k vyšší efektivitě, udržitelnosti, etnické různorodosti a odpovědnosti, jež nebudou podléhat politickému vměšování a budou postupovat plně v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv a s osvědčenými evropskými postupy [...] s cílem převést zbývající úkoly na jiné dlouhodobé nástroje EU a postupně ukončit provádění zbývajících výkonných funkcí“.

11. Podle článků 7 a 8 společné akce 2008/124 vykonává civilní velitel operace velení a řízení mise Eulex Kosovo na strategické úrovni, zatímco vedoucí mise vykonává velení a řízení mise Eulex Kosovo v místě působení a přebírá její koordinaci a běžné řízení¹⁵.

12. Článek 9 odst. 2 společné akce 2008/124 stanoví, že misi Eulex Kosovo tvoří zejména personál vyslaný členskými státy nebo orgány EU. Každý členský stát nebo orgán EU nese náklady na personál, který vyšle, včetně určitých cestovních výdajů a příspěvků, platů a nákladů na zdravotní péči¹⁶.

13. Podle čl. 9 odst. 3 společné akce 2008/124, ve znění posledních změn¹⁷, může mise Eulex Kosovo podle potřeby najímat na smluvním základě rovněž mezinárodní civilní personál a místní personál, pokud požadované funkce nezajišťuje personál vyslaný členskými státy¹⁸.

14. Článek 10 odst. 3 společné akce 2008/124, ve znění posledních změn¹⁹, stanoví, že pracovní podmínky a práva a povinnosti mezinárodního a místního personálu jsou stanoveny ve smlouvách uzavřených mezi misí Eulex Kosovo a dotýčným členem personálu.

15. Článek 15a společné akce 2008/124, který byl doplněn rozhodnutím Rady 2014/349 ze dne 12. června 2014²⁰, stanoví, že mise Eulex Kosovo je způsobilá k zadávání zakázek na služby a dodávky, uzavírání smluv a správních ujednání, zaměstnávání personálu, disponování s bankovními účty, nabývání a zcizování majetku, vyrovnávání svých závazků a k vystupování před soudem v rozsahu nezbytném k provádění této společné akce.

B. Smluvní vztahy mezi SC a misí Eulex Kosovo

16. SC je bývalou mezinárodní smluvní zaměstnankyní mise Eulex Kosovo.

12 – Úř. věst. 2008, L 42, s. 92.

13 – Úř. věst. 2018, L 146, s. 5.

14 – Viz například Zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 18/2012 nazvanou „Pomoc Evropské unie Kosovu na podporu právního státu“, 2012, bod 14. Pro podrobnější diskusi o misi Eulex Kosovo viz také například Spornbauer, M., EU Peacebuilding in Kosovo and Afghanistan: Legality and Accountability, Martinus Nijhoff, 2014.

15 – Viz také společnou akci 2008/124, články 11 a 12.

16 – Viz také například společnou akci 2008/124, čl. 10 odst. 2.

17 – Rozhodnutí Rady 2010/322/SZBP ze dne 8. června 2010, kterým se mění a prodlužuje společná akce 2008/124/SZBP (Úř. věst. 2010, L 145, s. 13), čl. 1 odst. 2.

18 – Článek 9 odst. 3 společné akce 2008/124 dále stanoví, že ve výjimečných a řádně odůvodněných případech, kdy nejsou k dispozici vhodné žádosti členských států, mohou být na smluvním základě najímáni příslušníci zúčastněných třetích států.

19 – Rozhodnutí Rady 2014/349/SZBP ze dne 12. června 2014, kterým se mění společná akce 2008/124 (Úř. věst. 2014, L 174, s. 42), čl. 1 odst. 3.

20 – Rozhodnutí Rady 2014/349, čl. 1 odst. 5. Uvedené rozhodnutí v článku 2 upřesňuje, že vstupuje v platnost dnem svého přijetí (12. června 2014).

17. Byla zaměstnána misí Eulex Kosovo jako státní zástupkyně na základě pěti po sobě jdoucích pracovních smluv na dobu určitou: 1) od 4. ledna 2014 do 14. června 2014; 2) 15. června 2014 do 14. října 2014; 3) od 15. října 2014 do 14. června 2015; 4) od 15. června 2015 do 14. června 2016; a 5) od 15. června 2016 do 14. listopadu 2016.

18. První a druhá pracovní smlouva stanoví v článku 21 pro případ sporů vyplývajících z těchto smluv nebo týkajících se jich příslušnost soudů v Bruselu, Belgie. Třetí, čtvrtá a pátá pracovní smlouva stanoví v článku 21 pro případ sporů vyplývajících z těchto smluv nebo týkajících se jich příslušnost Soudního dvora Evropské unie na základě článku 272 SFEU.

19. Pracovní smlouvy obsahují ujednání, podle nichž jsou Provozní plán mise Eulex Kosovo (dále jen „OPLAN“), Koncepce operací (dále jen „CONOPS“), Etický kodex (dále jen „EK“) a Standardizované provozní postupy (dále jen „SPP“) nedílnou součástí uvedených smluv²¹. Jedná se o hlavní plánovací a organizační dokumenty pro provádění mandátu mise Eulex Kosovo a nejsou běžně přístupné veřejnosti²².

20. Pracovní smlouvy rovněž obsahují ustanovení, podle nichž zaměstnanec podpisem smlouvy potvrzuje přijetí a dodržování podmínek a zásad stanovených ve smlouvě a v jejích přílohách a to, že v případě rozporu má pracovní smlouva přednost mimo jiné před OPLAN, CONOPS, EK a SPP²³.

21. Pracovní smlouvy dále v článku 20 uvádějí, že jakýkoliv spor, který vznikne mezi stranami „ohledně výkladu provádění“ uvedených smluv, bude předložen rozhodčímu soudu, aniž by tím bylo dotčeno předložení věci Soudnímu dvoru Evropské unie.

C. Skutečnosti vedoucí k řízení před Tribunálem

22. Dne 28. dubna 2014 podala SC opravný prostředek k misí Eulex Kosovo proti její první hodnotící zprávě ze dne 14. dubna 2014 (dále jen „HZ“). SC napadla v uvedeném opravném prostředku hodnocení obsažené v této zprávě, které provedli její nadřízení včetně její nadřízené, hlavní státní zástupkyně mise Eulex Kosovo, J. Novotné, jakož i nesrovnalosti při hodnocení obecně. Vedoucí mise rozhodnutím ze dne 12. srpna 2014 vyhověl opravnému prostředku a HZ zrušil.

23. Ředitel oddělení lidských zdrojů mise Eulex Kosovo (dále jen „ŘOLZ“) oznámil SC dopisem ze dne 26. června 2014, že bylo uspořádáno vnitřní výběrové řízení na pracovní místo státního zástupce (dále jen „vnitřní výběrové řízení z roku 2014“). V tomto dopise bylo mimo jiné uvedeno, že v návaznosti na revizi provozních potřeb mise Eulex Kosovo a schválení OPLAN členskými státy dne 24. června 2014 došlo k restrukturalizaci mise Eulex Kosovo, jež vedla ke snížení počtu volných pracovních míst. SC se zúčastnila uvedeného výběrového řízení, ale neuspěla.

24. Dne 25. srpna 2014 podala SC opravný prostředek k misí Eulex Kosovo proti výsledkům vnitřního výběrového řízení z roku 2014. V tomto opravném prostředku SC mimo jiné napadla složení výběrové komise a přítomnost J. Novotné v této komisi, neboť se jí týkal opravný prostředek, který SC podala proti HZ, a také z důvodu údajné podjatosti vůči ní. Vedoucí mise rozhodnutím ze dne 4. září 2014 vyhověl uvedenému opravnému prostředku a zrušil vnitřní výběrové řízení z roku 2014 z důvodu, že dva členové výběrové komise měli stejnou státní příslušnost, a to v rozporu s ustanoveními SPP o výběru zaměstnanců.

21 – Toto je stanoveno mírně odlišně v článku 22 a článku 23.2 první a druhé pracovní smlouvy (které odkazují na SPP a administrativní části OPLAN včetně EK) ve srovnání s článkem 1.2 třetí, čtvrté a páté pracovní smlouvy (které odkazují na CONOPS nebo OPLAN, včetně EK a relevantní SPP).

22 – V tomto smyslu viz Evropský účetní dvůr, Zvláštní zpráva č. 18/2012, na kterou je odkazováno v poznámce pod čarou č. 14 tohoto stanoviska, bod 68, poznámka pod čarou č. 52. Pokud jde o OPLAN, viz také společnou akci 2008/124, články 4 a 5.

23 – Toto je stanoveno mírně odlišně v člancích 1.1, 1.2 a 23.3 první a druhé pracovní smlouvy (které nezmiňují CONOPS) ve srovnání s články 1.1 a 22.2 třetí, čtvrté a páté pracovní smlouvy (které nezmiňují EK).

25. Mise Eulex Kosovo požádala SC v roce 2014, aby vykonala řídičskou zkoušku. V průběhu tohoto roku SC u uvedené zkoušky třikrát neuspěla. SC předložila v říjnu roku 2014 ŘOLZ dokumentaci osvědčující postižení její ruky. Mise Eulex Kosovo v listopadu roku 2015 a v únoru roku 2016 opět požádala SC, aby vykonala řídičskou zkoušku.

26. ŘOLZ oznámil SC dopisem ze dne 24. června 2016, že je uspořádáno nové vnitřní výběrové řízení na pracovní místo státního zástupce (dále jen „vnitřní výběrové řízení z roku 2016“). V tomto dopise se mimo jiné uvádí, že v návaznosti na revizi provozních potřeb mise Eulex Kosovo a schválení OPLAN členskými státy dne 17. června 2016 a Prováděcího plánu civilním velitelem operace dne 20. června 2016 došlo k restrukturalizaci mise Eulex Kosovo, jež vedla ke snížení počtu volných pracovních míst.

27. SC měla dne 19. července 2016 pohovor před výběrovou komisí vnitřního výběrového řízení z roku 2016, které předsedala J. Novotná. Před tímto pohovorem a během něho SC zpochybňovala složení uvedené komise z důvodu, že se J. Novotné dotýkaly dva předchozí opravné prostředky, které podala proti HZ a vnitřnímu výběrovému řízení z roku 2014.

28. ŘOLZ informoval SC dopisem ze dne 30. září 2016, že neuspěla u vnitřního výběrového řízení z roku 2016 (dále jen „rozhodnutí o vnitřním výběrovém řízení z roku 2016“), a tudíž její pracovní smlouva skončí ke dni 14. listopadu 2016 a nebude prodloužena (dále jen „rozhodnutí o neprodloužení pracovní smlouvy“) (spolu dále jen „napadená rozhodnutí“).

29. SC podala dne 10. října 2016 proti napadeným rozhodnutím opravný prostředek k misi Eulex Kosovo. V zásadě tvrdila, že přítomnost J. Novotné ve výběrové komisi vnitřního výběrového řízení z roku 2016 vedla k nespravedlivému a nesprávnému postupu, a tudíž k porušení ustanovení SPP o výběru zaměstnanců, jakož i ustanovení SPP o zásadách a novém uspořádání (dále jen „SPP pro nové uspořádání“).

30. Vedoucí mise rozhodnutím ze dne 31. října 2016 zamítl tento opravný prostředek s konstatováním, že zásady pro výběr zaměstnanců nebyly porušeny. V uvedeném rozhodnutí vedoucí mise mimo jiné uvedl, že nebyla prokázána existence střetu zájmů. Vedoucí mise rovněž uvedl, že příloha 13 OPLAN vyžaduje, aby vedoucí exekutivní divize a hlavní státní zástupce mise Eulex Kosovo byli členy výběrové komise, a že tato komise musela být stejná pro všechny uchazeče.

31. V odpovědi na toto rozhodnutí podala SC dne 1. listopadu 2016 žádost o konání rozhodčího řízení podle článku 20 její pracovní smlouvy k vedoucímu mise. Vedoucí mise dopisem ze dne 14. listopadu 2016 uvedenou žádost zamítl.

III. Řízení před Tribunálem a napadené usnesení

32. Návrhem došlým dne 25. dubna 2017 podala SC žalobu k Tribunálu, v níž se domáhala, aby Tribunál:

- určil, že mise Eulex Kosovo porušila své smluvní povinnosti při plnění smlouvy a při uplatňování OPLAN, CONOPS, SPP pro nové uspořádání a o výběru zaměstnanců a dále smluvní zásady spravedlnosti a dobré víry;
- určil, že mise Eulex Kosovo porušila své mimosmluvní povinnosti vůči SC, včetně jejího práva na spravedlivé a slušné pracovní podmínky podle článku 31 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a její právo na řádnou správu včetně zásady nestrannosti podle článku 41 Listiny;
- určil, že napadená rozhodnutí jsou protiprávní;

- uložil misi Eulex Kosovo povinnost zaplatit SC náhradu způsobené majetkové a nemajetkové újmy;
- uložil misi Eulex Kosovo náhradu nákladů řízení, včetně úroků ve výši 8 %.

33. SC rozdělila svou žalobu na dvě části. První část se týkala nároku založeného na článku 272 SFEU a sestávala z pěti žalobních důvodů²⁴. Druhá část se týkala nároku na náhradu škody založeného na článku 340 SFEU, kterým se domáhala náhrady škody vyplývající z porušení smluvních a mimosmluvních povinností ze strany mise Eulex Kosovo.

34. Mise Eulex Kosovo vznesla námitku nepřijatelnosti samostatným podáním došlým dne 24. srpna 2017, v němž v zásadě namítala, že Tribunál nemá pravomoc rozhodovat o žalobě, neboť tato žaloba se částečně týkala smluv, které stanovily pravomoc bruselských soudů. SC podala dne 20. října 2017 vyjádření k uvedené námitce nepřijatelnosti.

35. Tribunál napadeným usnesením zamítl žalobu SC v plném rozsahu. Na základě článku 126 jednacího řádu Tribunál konstatoval, že aniž je třeba zkoumat námitku nepřijatelnosti vznesenou misí Eulex Kosovo, žaloba byla zčásti zjevně nepřijatelná a zčásti po právní stránce zjevně zcela neopodstatněná (body 22, 23 a 77 napadeného usnesení).

36. Tribunál měl v napadeném usnesení za to, že žaloba byla rozdělena do čtyř bodů návrhových žádání (body 24 až 30 napadeného usnesení). Nejprve odmítl třetí bod návrhových žádání týkající se protiprávnosti napadených rozhodnutí jako zjevně nepřijatelný (body 31 až 52 napadeného usnesení), když v zásadě konstatoval, že uvedená rozhodnutí nemohla být napadena na základě článku 272 SFEU, a i pokud by uvedená žaloba byla překvalifikována na žalobu na neplatnost podle článku 263 SFEU, byla podána po uplynutí lhůty.

37. První a druhý bod návrhových žádání týkající se smluvní a mimosmluvní odpovědnosti (body 53 až 69 napadeného usnesení) a čtvrtý bod návrhových žádání týkající se náhrady škody (body 70 až 76 napadeného usnesení) Tribunál zčásti odmítl jako zjevně nepřijatelné a zčásti zamítl jako po právní stránce zjevně zcela neopodstatněné. Také SC uložil náhradu nákladů řízení.

38. Odůvodnění napadeného usnesení bude v případě potřeby zopakováno při posuzování jednotlivých důvodů uplatněných v kasačním opravném prostředku.

IV. Řízení před Soudním dvorem

39. V rámci svého kasačního opravného prostředku podaného dne 23. listopadu 2018 SC navrhuje, aby Soudní dvůr zrušil napadené usnesení, vyhověl její žalobě s výjimkou pátého žalobního důvodu²⁵ a podpůrně, aby vrátil věc zpět Tribunálu k rozhodnutí ve věci samé. SC rovněž požaduje, aby Soudní dvůr uložil misi Eulex Kosovo náhradu nákladů řízení.

40. Mise Eulex Kosovo ve své kasační odpovědi podané dne 7. května 2019 navrhuje, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek zamítl nebo podpůrně, pokud by Soudní dvůr zrušil napadené usnesení, aby vrátil věc Tribunálu zpět k rozhodnutí o věci samé. Požaduje rovněž, aby Soudní dvůr uložil SC náhradu nákladů řízení.

24 – První žalobní důvod vycházel z porušení článků 4 a 6 SPP pro nové uspořádání a bodů 5 a 7 SPP o výběru zaměstnanců. Druhý žalobní důvod vycházel z porušení článků 7.2 písm. f) a 7.3 písm. c) SPP o výběru zaměstnanců, článku 3.2 EK, smluvních zásad spravedlnosti a dobré víry a práva na řádnou správu. Třetí žalobní důvod vycházel z porušení zásady nestrannosti a práva na řádnou správu. Čtvrtý důvod vycházel z porušení práva na spravedlivé a slušné pracovní podmínky, memoranda o rozhodnutí ze dne 26. ledna 2011 o „návrhu na zavedení hodnocení řídicích schopností“, požadavků stanovených v oznámení o výběrovém řízení z roku 2014 a práva na řádnou správu. Pátý žalobní důvod vycházel z porušení práva na spravedlivé a slušné pracovní podmínky.

25 – Viz poznámka pod čarou č. 24 k tomuto stanovisku.

41. Předseda Soudního dvora rozhodnutím ze dne 22. května 2019 zamítl žádost SC o předložení repliky.

42. SC a mise Eulex Kosovo se zúčastnily jednání před Soudním dvorem, které se konalo dne 6. listopadu 2019.

A. Analýza

43. SC vznáší pět důvodů kasačního opravného prostředku. První důvod kasačního opravného prostředku vychází z překvalifikování třetího bodu návrhových žádání na základě článku 272 SFEU na žalobu na neplatnost založenou na článku 263 SFEU. Druhý důvod kasačního opravného prostředku vychází z odmítnutí pravomoci na základě článku 272 SFEU. Třetí důvod kasačního opravného prostředku vychází z neposouzení řady argumentů týkajících se především porušení SPP. Čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku vychází z nesprávného posouzení nároků na náhradu škody vyplývajících z napadených rozhodnutí jako nepřipustných, a to z důvodu, že žaloba, kterou se domáhá zrušení uvedených rozhodnutí, byla nepřipustná. Pátý důvod kasačního opravného prostředku vychází z nesprávného posouzení nároků na náhradu škody vyplývajících z opakovaných žádostí o vykonání řídičské zkoušky.

44. Níže se zaměřím na posouzení prvního a druhého důvodu kasačního opravného prostředku (v opačném pořadí), kterým je třeba podle mého názoru vyhovět. Osud třetího a čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku bude pak v zásadě záviset na rozhodnutí Soudního dvora ohledně prvního a druhého důvodu kasačního opravného prostředku. Konkrétněji řečeno, pokud jde o třetí důvod kasačního opravného prostředku, SC namítá, že Tribunál neposoudil její argumenty týkající se především porušení SPP; vzhledem k tomu, že tyto argumenty byly vzneseny na podporu žaloby, která byla shledána Tribunálem za nepřipustnou, uvedený důvod nemůže obstát, jestliže Soudní dvůr zamítne druhý důvod kasačního opravného prostředku. Pokud jde o čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku, SC namítá, že Tribunál dospěl k závěru, že některé návrhy byly nepřipustné, protože úzce souvisely s žalobou na neplatnost, která byla prohlášena za nepřipustnou, přičemž Tribunál nesprávně překvalifikoval přípustnou žalobu založenou na článku 272 SFEU na nepřipustnou žalobu založenou na článku 263 SFEU; uvedený důvod nemůže obstát, jestliže Soudní dvůr zamítne první a druhý důvod kasačního opravného prostředku. Jsem proto toho názoru, že není nutné zabývat se třetím a čtvrtým důvodem kasačního opravného prostředku v tomto stanovisku zvlášť. Pátý důvod kasačního opravného prostředku je podle mého názoru po právní stránce neopodstatněný. Za těchto okolností mám za to, že napadené usnesení by mělo být zčásti zrušeno a že věc by měla být vrácena zpět Tribunálu k rozhodnutí.

45. Než přistoupím k posouzení důvodů kasačního opravného prostředku (oddíly B, C a D), je nezbytné ověřit pravomoc Soudního dvora rozhodnout o této žalobě (oddíl A).

A. Pravomoc Soudního dvora

46. Pravomoc Soudního dvora rozhodnout o projednávané věci není účastníky řízení zpochybňována²⁶. Podle ustálené judikatury však musí být otázka týkající se pravomoci unijních soudů vznesena Soudním dvorem i bez návrhu, a to i když takovou otázku nepoložil žádný z účastníků řízení²⁷.

26 – Viz poznámky pod čarou č. 35 a 38 k tomuto stanovisku. Mise Eulex Kosovo potvrzuje v bodě 33 své kasační odpovědi své stanovisko ohledně své námítky nepřipustnosti, mimo jiné, že SC neprokázala, že vyčerpala všechny dostupné vnitřní opravné prostředky v rámci mise Eulex Kosovo. Vzhledem k tomu, že Soudnímu dvoru nebyly předloženy žádné informace ohledně toho, že by SC nesměla předložit projednávaný spor k Soudnímu dvoru, nebudu se dále uvedeným argumentem zabývat.

27 – Viz například rozsudek ze dne 12. listopadu 2015, Elitaliana v. Eulex Kosovo (C-439/13 P, EU:C:2015:753, bod 37).

47. Vzhledem k tomu, že mise Eulex Kosovo je misí SBOP působící v oblasti SZBP, je podle všeho nezbytné především posoudit, zda může být pravomoc Soudního dvora na základě článku 272 SFEU případně dotčena pravidly, která omezují pravomoc unijních soudů v oblasti SZBP na základě druhého pododstavce čl. 24 odst. 1 SEU a prvního odstavce článku 275 SFEU. Poté se budu zabývat rozsahem pravomoci Soudního dvora založené na článku 272 SFEU v souvislosti s pracovními smlouvami mezi SC a misí Eulex Kosovo, jakož i procesní způsobilostí mise Eulex Kosovo.

48. V úvodu je třeba poznamenat, že podle všeho neexistuje žádná judikatura Soudního dvora, která by se zvláště zabývala pravomocí unijních soudů v případě žalob založených na článku 272 SFEU, pokud jde o omezení jejich pravomocí v oblasti SZBP.

49. Jak Soudní dvůr uvedl, podle čl. 24 odst. 1 druhého pododstavce SEU a článku 275 prvního odstavce SFEU Soudní dvůr nemá v zásadě pravomoc, pokud jde o ustanovení SZBP či akty přijaté na jejich základě²⁸. Avšak vzhledem k tomu, že uvedené články zavádějí výjimku z pravidla o obecné pravomoci podle článku 19 SEU, musí být vykládány restriktivně²⁹.

50. K problematice pravomoci v oblasti SZBP existuje rovněž soubor judikatury, z níž vyplývá, že skutečnost, že je SZBP součástí okolností konkrétní věci, automaticky neznamená, že se uplatní omezení pravomoci Soudního dvora podle čl. 24 odst. 1 a článku 275 SFEU³⁰. Vzhledem k tomu, že se uvedená judikatura týká částečně misí SBOP, je užitečné uvést pro účely projednávané věci hlavní body některých rozsudků.

51. Soudní dvůr například ve věci *Elitaliana v. Eulex Kosovo*³¹ potvrdil pravomoc unijních soudů rozhodnout o žalobě na neplatnost a na náhradu škody podanou žalobcem na základě zadání veřejné zakázky na službu ve formě poskytnutí vrtulníků misí Eulex Kosovo jinému uchazeči. Soudní dvůr konstatoval, že napadená opatření, jejichž zrušení bylo z důvodu porušení ustanovení práva upravujících zadávání unijních veřejných zakázek navrhováno, souvisela se zadáním veřejné zakázky, které vedlo k výdajům k tíži rozpočtu Unie, a tudíž se na dotčenou veřejnou zakázku vztahovala ustanovení unijního finančního nařízení³². Za těchto okolností Soudní dvůr konstatoval, že čl. 24 odst. 1 SEU a článek 275 SFEU nevylučují jeho pravomoc vykládat a uplatňovat ustanovení unijního finančního nařízení v oblasti zadávání veřejných zakázek.

52. Kromě toho Soudní dvůr ve věci *H v. Rada a další*³³ potvrdil pravomoc unijních soudů rozhodnout o žalobě na neplatnost a náhradu škody podanou členkou vyslaného personálu civilní mise SBOP, Policejní mise Evropské unie v Bosně a Hercegovině, v souvislosti s rozhodnutími přijatými vedoucím mise, kterými byla přeřazena na pozici na regionálním pracovišti. Soudní dvůr uvedl, že přestože byla napadená rozhodnutí přijata v rámci SZBP a týkala se operativní akce vedené v rámci SZBP, představovala také akty personálního řízení stejně jako jakákoli jiná podobná rozhodnutí přijatá unijními orgány při výkonu jejich pravomocí. Za těchto okolností nebránilo omezení pravomoci Soudního dvora v oblasti SZBP přezkoumání aktů, jimiž je řízen personál vyslaný členskými státy, jestliže mají unijní soudy na základě článku 270 SFEU pravomoc takové akty přezkoumávat, pokud se týkají

28 – Viz například rozsudek ze dne 28. března 2017, *Rosneft* (C-72/15, EU:C:2017:236, bod 60). Jak Soudní dvůr uvedl v bodech 60 až 81 uvedeného rozsudku, Smlouvy zavádějí určité výjimky, které se v projednávané věci neuplatní.

29 – Viz například rozsudky ze dne 19. července 2016, *H v. Rada a další* (C-455/14 P, EU:C:2016:569, bod 40 a citovaná judikatura), a ze dne 28. března 2017, *Rosneft* (C-72/15, EU:C:2017:236, body 74 a 75).

30 – Pro podrobnější diskusi viz například Butler, G., *Constitutional Law of the EU's Common Foreign and Security Policy: Competence and Institutions in External Relations*, Hart, 2019, s. 145–222; Koutrakos, P., „Judicial review in the EU's Common Foreign and Security Policy“ (2018) 67 *International and Comparative Law Quarterly* 1.

31 – Rozsudek ze dne 12. listopadu 2015 (C-439/13 P, EU:C:2015:753, body 41 až 50).

32 – Nařízení Rady č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství (Úř. věst. 2002, L 248, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 74), naposledy pozměněné nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1081/2010 ze dne 24. listopadu 2010 (Úř. věst. 2010, L 311, s. 9), platné v rozhodné době.

33 – Rozsudek ze dne 19. července 2016 (C-455/14 P, EU:C:2016:569, body 39 až 61). Na základě druhého úspěšného kasačního opravného prostředku podaného k Soudnímu dvoru (C-413/18 P) je v současnosti věc projednávána před Tribunálem (T-271/10 RENV II).

personálu vyslaného unijními orgány. Jinak by v situaci, kdy by se tentýž akt, jímž je řízen personál při operacích „v místě působení“, týkal personálu vyslaného členskými státy i personálu vyslaného unijními orgány, mohlo být rozhodnutí týkající se první skupiny osob v rozporu s rozhodnutím týkajícím se druhé skupiny osob.

53. Na tomto základě uvádím, že výše uvedené věci se týkaly žalob na neplatnost a na náhradu škody podaných na základě článku 263 SFEU a druhého odstavce článku 340 SFEU a nevznášely otázku případného použití článku 272 SFEU, neboť mezi účastníky uvedených řízení neexistoval žádný dotčený smluvní vztah. Kromě toho se okolnosti vedoucí k rozsudku ve věci H v. Rada a ostatní týkaly vyslaného člena personálu civilní mise SBOP, a nikoliv smluvního personálu a rozsudek Soudního dvora se zčásti snažil vyhnout rozdílnému zacházení při rozhodování sporů týkajících se personálu vyslaného členskými státy a unijními orgány. Z uvedeného rozsudku lze ještě dovodit, že čl. 24 odst. 1 SEU a článek 275 SFEU nevyklučuje pravomoc unijních soudů rozhodnout o žalobách týkajících se řízení personálu prováděného misemi SBOP, i pokud se toto řízení týká operací „v místě působení“³⁴. Vráťím se k tomuto ve své analýze později (viz bod 138 tohoto stanoviska).

54. Výše uvedená judikatura tedy podporuje názor, že omezení pravomoci unijních soudů v oblasti SZBP na základě čl. 24 odst. 1 SEU a článku 275 SFEU nevyklučuje pravomoc Soudního dvora rozhodovat na základě rozhodčí doložky ve smyslu článku 272 SFEU za okolností projednávané věci³⁵.

55. Je pravda, že uzavírání pracovních smluv, jako jsou pracovní smlouvy v projednávané věci, misí Eulex Kosovo je předpokládáno společnou akcí 2008/124 zřizující tuto misi, jejíž právní základ spadá pod SZBP (viz bod 14 tohoto stanoviska). Z článku 272 SFEU, na jehož základě byla unijním soudům svěřena „pravomoc rozhodovat na základě rozhodčí doložky obsažené ve veřejnoprávní nebo v soukromoprávní smlouvě uzavřené Unií nebo na její účet“, však vyplývá, že uvedené ustanovení nespadá do oblasti SZBP a použije se obecně na různé druhy smluv, včetně pracovních smluv týkajících se personálu³⁶. Kromě toho je pravomoc unijních soudů podle článku 272 SFEU založena na smlouvě uzavřené mezi účastníky, a nikoliv na aktu přijatém na základě ustanovení Smlouvy v oblasti SZBP.

56. Navíc, i když mohou být pracovní smlouvy v projednávané věci uzavřeny v rámci SZBP, v zásadě představují typické akty řízení personálu při organizaci lidských zdrojů ze strany mise Eulex Kosovo. Konstatování, že pravomoc unijních soudů založená na článku 272 SFEU je vyloučena pouze z toho důvodu, že pracovní smlouva je uzavřena v rámci SZBP, by bylo podle všeho v rozporu s výslovnou vůlí účastníků určit pravomoc unijních soudů na základě rozhodčí doložky obsažené ve smlouvě a mohlo by zbavit článek 272 SFEU jeho podstaty.

57. Je proto třeba mít za to, že pravomoc Soudního dvora rozhodovat na základě rozhodčí doložky podle článku 272 SFEU není za okolností projednávané věci vyloučena omezeními jeho pravomoci na základě výjimky v oblasti SZBP podle čl. 24 odst. 1 SEU a článku 275 SFEU.

58. Nelze ani pochybovat o tom, že mise Eulex Kosovo může být účastníkem tohoto řízení nebo že se pravomoc Soudního dvora založená na článku 272 SFEU může vztahovat na všechny pracovní smlouvy v projednávané věci.

34 – V tomto ohledu viz rozsudek ze dne 12. dubna 2018, PY v. EUCAP Sahel Niger (T-763/16, EU:T:2018:181, bod 53) týkající se žaloby založené na článku 272 SFEU podané smluvním zaměstnancem civilní mise SBOP. Viz dále bod 98 tohoto stanoviska.

35 – Mise Eulex Kosovo uvedla v odpovědi na otázku položenou na jednání, že z rozsudku ze dne 19. července 2016 ve věci H v. Rada a další (C-455/14 P, EU:C:2016:569) vyplývá, že unijní soudy mají pravomoc, pokud se jedná o takové záležitosti řízení personálu, jako ty, které jsou předmětem projednávané věci.

36 – Viz například rozsudek ze dne 6. prosince 1989, Mulfingher a další v. Komise (C-249/87, EU:C:1989:614, bod 10 a citovaná judikatura).

59. Článek 15a společné akce 2008/124, doplněný rozhodnutím 2014/349, které je použitelné od 12. června 2014 (viz bod 15 tohoto stanoviska), přiznává misi Eulex Kosovo způsobilost k uzavírání smluv a k vystupování před soudem, a tudíž jí uděluje právní subjektivitu. Z článku 9 odst. 3 společné akce 2008/124, jakož i z jejího článku 10 odst. 3, který je také použitelný od 12. června 2014 (viz body 13 a 14 tohoto stanoviska), rovněž vyplývá, že mise Eulex Kosovo může najímat personál na smluvním základě a že pracovní podmínky a práva a povinnosti takového personálu mají být stanoveny ve smlouvách uzavřených mezi uvedenou misí a dotčeným členem personálu. V souladu se změnami doplněnými rozhodnutím 2014/349 proto mise Eulex Kosovo má právní subjektivitu a může být žalovaná v tomto řízení³⁷.

60. Kromě toho, jak je uvedeno v písemných vyjádřeních účastníků řízení³⁸, z rozsudku ve věci *Jenkinson v. Rada a další* (dále jen „*Jenkinson*“) ³⁹ vyplývá, že Soudní dvůr má pravomoc projednat spory vyplývající ze smluvního vztahu mezi SC a misí Eulex Kosovo, přestože tento vztah může částečně souviset s událostmi, ke kterým došlo v obdobích, na něž se vztahují první a druhá pracovní smlouva stanovující pravomoc bruselských soudů (viz bod 18 tohoto stanoviska).

61. Věc *Jenkinson*⁴⁰ se týkala žaloby založené v zásadě na článku 272 SFEU, kterou podal bývalý mezinárodní smluvní zaměstnanec určitých unijních mezinárodních misí včetně mise Eulex Kosovo. Žalobce se domáhal zejména náhrady škody za zneužívání po sobě jdoucích smluv na dobu určitou a neoprávněného propuštění na základě rozhodnutí o neprodloužení jeho pracovní smlouvy. Pouze poslední smlouva mezi žalobcem a misí Eulex Kosovo obsahovala rozhodčí doložku podle článku 272 SFEU, přičemž všechny jeho předchozí pracovní smlouvy stanovily pravomoc bruselských soudů.

62. Ve svém rozsudku⁴¹ Soudní dvůr zopakoval, že unijní soudy mají v zásadě pravomoc rozhodovat pouze o návrzích, které vyplývají ze smlouvy obsahující rozhodčí doložku, nebo které přímo souvisejí s povinnostmi vyplývajícími z této smlouvy. Nicméně, pokud se jedná o pracovní poměr zahrnující řadu po sobě jdoucích smluv, nemůže skutečnost, že rozhodčí doložka není obsažena v dřívějších smlouvách, bránit tomu, aby Soudní dvůr při svém posuzování vztahů mezi stranami přihlížel ke všem uzavřeným smlouvám. Pravomoc Soudního dvora podle článku 272 SFEU se tudíž může vztahovat i na dřívější smlouvy svěřující pravomoc vnitrostátním soudům, a to za předpokladu, že žaloba obsahuje nároky vyplývající ze smlouvy, v níž je rozhodčí doložka, nebo nároky, které se přímo týkají povinností vyplývajících z této smlouvy, jako tomu bylo v uvedeném řízení.

63. Na základě rozsudku ve věci *Jenkinson* se může v projednávané věci pravomoc Soudního dvora podle článku 272 SFEU vztahovat na všechny pracovní smlouvy mezi SC a misí Eulex Kosovo, jelikož nároky SC souvisí s existencí jediného trvajících pracovního poměru zahrnujícího řadu pěti po sobě jdoucích smluv a jsou založeny na smlouvách obsahujících rozhodčí doložku. K uvedenému rozsudku se ve své analýze vrátím později (viz body 105 až 107 a 138 tohoto stanoviska).

64. S ohledem na výše uvedené úvahy mám za to, že Soudní dvůr má pravomoc rozhodnout v projednávané věci.

37 – Před tím, než platilo uvedené rozhodnutí, viz například rozsudek ze dne 12. listopadu 2015, *Elitaliana v. Eulex Kosovo* (C-439/13 P, EU:C:2015:753, konkrétně body 58 a 59).

38 – Mise Eulex Kosovo konkrétně v bodech 9 až 11 své kasační odpovědi uvádí, že na základě rozsudku ze dne 5. července 2018 ve věci *Jenkinson v. Rada a další* (C-43/17 P, EU:C:2018:531) se ve své námítce nepřipustnosti neopírá o argumenty týkající se doložek v pracovních smlouvách svěřujících pravomoc bruselským soudům.

39 – Rozsudek ze dne 5. července 2018 (C-43/17 P, EU:C:2018:531).

40 – Rozsudek ze dne 5. července 2018 (C-43/17 P, EU:C:2018:531, konkrétně body 1 až 3). Věc je v současnosti projednávána Tribunálem (T-602/15 RENV).

41 – Rozsudek ze dne 5. července 2018, *Jenkinson* (C-43/17 P, EU:C:2018:531, konkrétně body 40 až 48).

B. Druhý důvod kasačního opravného prostředku (týkající se rozdílu mezi články 263 a 272 SFEU)

1. Stručné shrnutí vyjádření účastníků řízení

65. V rámci svého druhého důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícího z porušení článku 272 SFEU, práva na účinnou právní ochranu podle článku 47 Listiny a zásady rovného zacházení SC tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení v bodech 31, 37, 40, 42, 43, 45, 46 a 64 napadeného usnesení, když odmítl pravomoc založenou na článku 272 SFEU ve vztahu ke třetímu bodu návrhových žádání, pokud jde o protiprávnost napadených rozhodnutí, a nezabýval se meritorní stránkou věci. Tento důvod kasačního opravného prostředku je rozdělen na tři části.

66. V rámci první části druhého důvodu kasačního opravného prostředku SC tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení věci, když nezodpověděl otázku, zda byl oprávněn posoudit skutečnosti, které nastaly v průběhu období, na něž se vztahovala doložka v první a druhé pracovní smlouvě zakládající pravomoc bruselských soudů, přestože z rozsudku ve věci Jenkinson vyplývá, že Tribunál má pravomoc na základě článku 272 SFEU.

67. V rámci druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku SC tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení věci, když konstatoval, že návrh SC, v němž se domáhala prohlášení napadených rozhodnutí za protiprávní, představoval žalobu na neplatnost, přestože jsou určovací žaloby týkající se porušení smluv vhodnými právními prostředky nápravy podle článku 272 SFEU⁴².

68. V rámci třetí části druhého důvodu kasačního opravného prostředku SC tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení věci, když konstatoval, že napadená rozhodnutí byla správními opatřeními oddělitelnými od smlouvy. Rozhodnutí týkající se vnitřního výběrového řízení z roku 2016 bylo vydáno na základě SPP, které jsou nedílnou součástí pracovní smlouvy podle jejího článku 1.2 a představují právo rozhodné pro tuto smlouvu⁴³. Tribunál nesprávně konstatoval, že SC neuplatnila žádné žalobní důvody založené na smluvních ustanoveních, přestože SC uplatnila několik žalobních důvodů vycházejících z porušení pravidel, jimiž se řídí smluvní vztah, včetně SPP. Kromě toho, pouhá neexistence ujednání ve smlouvě stanovující její prodloužení nemá žádný vliv na skutečnost, že rozhodnutí o neprodloužení pracovní smlouvy má smluvní povahu. SC dále na jednání zdůraznila, že SPP mají smluvní povahu ve vztahu k jejímu pracovnímu poměru u mise Eulex Kosovo a že rozhodčí doložka by byla bezúčelná, pokud by byla omezena pouze na smlouvu samotnou.

69. SC dodává, že přístup Tribunálu je v rozporu i s další judikaturou⁴⁴ a vede k tomu, že smluvním zaměstnancům misí SBOP je bráněno řešit většinu pracovněprávních sporů u unijních soudů. Tribunál svým přístupem, který spočívá ve vyloučení jediného zřejmého prostředku dostupného takovým zaměstnancům pro napadení rozhodnutí, která jsou vůči nim vydána, na základě článku 272 SFEU, porušuje její právo na účinnou právní ochranu zaručené v článku 47 Listiny, jakož i zásadu rovného zacházení, jelikož vyslanému personálu misí SBOP bylo přiznáno právo na podání žaloby na neplatnost⁴⁵.

42 – SC odkazuje konkrétně na stanovisko generální advokátky J. Kokott ve věci Planet v. Komise (C-564/13 P, EU:C:2014:2352).

43 – SC odkazuje v této souvislosti na rozsudek ze dne 12. dubna 2018, PY v. EUCAP Sahel Niger (T-763/16, EU:T:2018:181).

44 – SC odkazuje konkrétně na rozsudek ze dne 5. července 2018, Jenkinson (C-43/17 P, EU:C:2018:531), a usnesení ze dne 30. září 2014, Bitiqi a další v. Komise a další (T-410/13, nezveřejněno, EU:T:2014:871).

45 – SC odkazuje v tomto ohledu na rozsudek ze dne 19. července 2016, H v. Rada a další (C-455/14 P, EU:C:2016:569).

70. Mise Eulex Kosovo tvrdí, že přístup Tribunálu je v souladu s ustálenou judikaturou, podle níž musí být článek 272 SFEU vykládán restriktivně⁴⁶. Rozhodnutí o vnitřním výběrovém řízení z roku 2016 bylo důsledkem rozhodnutí o restrukturalizaci přijatého Radou a formalizovaného v OPLAN, a je tudíž oddělitelné od smlouvy. Tribunál rovněž právem založil své závěry týkající se rozhodnutí o neprodloužení pracovní smlouvy na tom, že v této smlouvě nebylo žádné ujednání o jejím prodloužení. Jak Mise Eulex Kosovo zdůraznila na jednání, nezpochybňuje, že OPLAN, CONOPS, EK a SPP jsou nedílnou součástí pracovní smlouvy, odmítá však tvrzení SC, že tyto dokumenty mají smluvní povahu, a to vzhledem k tomu, že se jedná o obecné provozní dokumenty a o jejich obsahu strany nejednají.

71. Mise Eulex Kosovo dále tvrdí, že Tribunál neporušil právo SC na účinný opravný prostředek a na rovné zacházení, neboť SC byla oprávněna podat žalobu na neplatnost založenou na článku 263 SFEU. Kromě toho se případy, na které SC odkázala, vyznačují odlišnými okolnostmi a stále jsou před příslušnými soudy projednávány.

2. Posouzení druhého důvodu kasačního opravného prostředku

72. Úvodem bych chtěl uvést, že zatímco třetí část druhého důvodu kasačního opravného prostředku si zaslouží náležité posouzení, první a druhá část tohoto důvodu kasačního opravného prostředku mohou být zamítnuty ihned.

73. V rámci první části druhého důvodu kasačního opravného prostředku SC tvrdí, že Tribunál s ohledem na rozsudek ve věci Jenkinson neupřesnil, zda mohl zohlednit skutečnosti, které nastaly v době, kdy pracovní smlouvy neobsahovaly rozhodčí doložku zakládající pravomoc unijních soudů. Podle mého názoru nebylo nutné, aby Tribunál rozhodl o této otázce za účelem posouzení, zda byla napadená rozhodnutí opatřeními oddělitelnými od smlouvy, neboť nebylo tvrzeno, že jejich spojitost se smlouvou vyplývá z daného období. Navrhuji proto, aby byla první část druhého důvodu kasačního opravného prostředku zamítnuta jako neopodstatněná.

74. V rámci druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku SC podle všeho namítá, že Tribunál vyloučil možnost, že žaloba založená na článku 272 SFEU může mít povahu určovací žaloby. Tribunál však k této otázce nezaujal žádné stanovisko a vycházel z povahy napadených rozhodnutí, a nikoliv z povahy návrhů podaných vůči těmto rozhodnutím. Navrhuji proto, aby druhá část druhého důvodu kasačního opravného prostředku byla zamítnuta jako neopodstatněná.

75. V rámci třetí části druhého důvodu kasačního opravného prostředku SC vytýká Tribunálu, že posoudil napadená rozhodnutí jako opatření oddělitelná od smlouvy, která nelze napadnout na základě článku 272 SFEU.

76. Poukazuji na to, že tato část druhého důvodu kasačního opravného prostředku nastoluje složité otázky, které však dosud nebyly předmětem judikatury Soudního dvora týkající se rozdílu mezi akty, které mohou být napadeny žalobami založenými na článcích 263 a 272 SFEU v rámci pracovněprávního sporu, jehož účastníkem je bývalý smluvní zaměstnanec civilní mise SBOP. Složitost projednávané věci vyplývá zejména ze skutečnosti, že sporné akty byly vydány ve správním kontextu a nebyly založeny na žádných zvláštních ustanoveních pracovní smlouvy uzavřené mezi stranami.

77. Mám za to, že třetí část druhého důvodu kasačního opravného prostředku je opodstatněná a že napadené usnesení by mělo být na tomto základě zrušeno. Důvody, pro které jsem dospěl k tomuto závěru, jsou následující.

46 – Mise Eulex Kosovo odkazuje mimo jiné na rozsudky ze dne 18. prosince 1986, Komise v. Zoubek (426/85, EU:C:1986:501), a ze dne 18. dubna 2013, Komise v. Systran a Systran Luxembourg (C-103/11 P, EU:C:2013:245).

78. Zprv je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je článek 272 SFEU zvláštním ustanovením, které umožňuje unijním soudům rozhodovat o sporech na základě tak zvané rozhodčí doložky sjednané stranami smluv upravených veřejným nebo soukromým právem⁴⁷. Vzhledem k tomu, že takové spory spadají do obecné pravomoci vnitrostátních soudů na základě článku 274 SFEU s výjimkou případů, kdy existuje rozhodčí doložka, představuje pravomoc unijních soudů založená na článku 272 SFEU odchylku od obecného práva, a tudíž musí být vykládána restriktivně⁴⁸. Tato pravomoc unijních soudů se rovněž posuzuje pouze s ohledem na článek 272 SFEU a formulaci rozhodčí doložky a není možné namítat vůči těmto soudům ustanovení vnitrostátního práva, která by domněle bránila jejich pravomoci⁴⁹. Z toho vyplývá, že unijní soudy mohou rozhodovat pouze o návrzích, které vyplývají ze smlouvy uzavřené Unií, jež obsahuje rozhodčí doložku, nebo které přímo souvisejí s povinnostmi vyplývajícími z této smlouvy⁵⁰.

79. Článek 263 SFEU umožňuje naproti tomu unijním soudům přezkoumávat legalitu závazných aktů přijatých orgány a institucemi Unie v rámci žaloby na neplatnost, která spadá do jejich výlučné pravomoci⁵¹. Podle judikatury platí, že žalobu na neplatnost lze podat proti všem aktům přijatým unijními orgány a institucemi bez ohledu na jejich povahu či formu, jejichž účelem je vyvolat závazné právní účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobce tím, že podstatným způsobem změni jeho právní postavení⁵².

80. Soudní dvůr následně stanovil kritéria pro rozlišení druhů aktů, které lze napadnout na základě článků 263 a 272 SFEU. Soudní dvůr v judikatuře, jejímž velkým průkopníkem byl rozsudek ve věci Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheiourgiko Kentro v. Komise (dále jen „Lito“)⁵³, konkrétně konstatoval, že pokud mezi žalobcem a jedním z orgánů existuje smlouva, lze podat žalobu na neplatnost založenou na článku 263 SFEU „pouze v případě, že má napadený akt závazné právní účinky jdoucí nad rámec smluvního vztahu mezi stranami a implikující, že orgán, který je stranou smlouvy, jednal při výkonu veřejné moci, kterou má jakožto správní orgán“.

81. V této souvislosti Soudní dvůr argumentoval, že pokud by unijní soudy uznaly pravomoc rozhodovat o neplatnosti aktů vydaných čistě v rámci smluvních vztahů, hrozilo by nejen to, že článek 272 SFEU bude zbaven smyslu, ale v případech, kdy smlouva takovou doložku neobsahuje, by hrozilo i rozšíření pravomoci unijních soudů nad rámec článku 274 SFEU, který přiznává vnitrostátním soudům obecnou pravomoc k rozhodování sporů⁵⁴.

82. Na tomto základě Soudní dvůr konstatoval, že žaloba napadající oznámení o dluhu nemůže být založena na článku 263 SFEU. Předmětné oznámení o dluhu bylo formulováno v rámci smluvních vztahů, neboť je jím vymáhána pohledávka, která má základ v ujednáních smlouvy. Nelze jej považovat ani za vykonatelný akt podle článku 299 SFEU, který může orgán využít, jestliže dlužník nesplní závazek k určenému datu splatnosti. Oznámení o dluhu tudíž nemá právní účinky, které by pramenily z výkonu veřejné moci, nýbrž je považováno za akt neoddělitelný od smluvních vztahů mezi stranami⁵⁵.

47 – Viz například rozsudek ze dne 7. listopadu 2019, *Rose Vision v. Komise* (C-346/18 P, nezveřejněný, EU:C:2019:939, bod 99).

48 – Viz například rozsudek ze dne 18. dubna 2013, *Komise v. Systran a Systran Luxembourg* (C-103/11 P, EU:C:2013:245, bod 58).

49 – Viz například rozsudek ze dne 26. února 2015, *Planet v. Komise* (C-564/13 P, EU:C:2015:124, bod 21).

50 – Viz například rozsudek ze dne 5. července 2018, *Jenkinson* (C-43/17 P, EU:C:2018:531, bod 40).

51 – Viz například rozsudek ze dne 3. prosince 2019, *Iccrea Banca* (C-414/18, EU:C:2019:1036, bod 37).

52 – Viz například rozsudek ze dne 20. září 2016, *Mallis a Malli v. Komise a ECB* (C-105/15 P až C-109/15 P, EU:C:2016:702, bod 51).

53 – Rozsudek ze dne 9. září 2015 (C-506/13 P, EU:C:2015:562, bod 20). Viz také například usnesení ze dne 29. září 2016, *Investigación y Desarrollo en Soluciones y Servicios IT v. Komise* (C-102/14 P, nezveřejněné, EU:C:2016:737, bod 55), a rozsudek ze dne 28. února 2019, *Alfamicro v. Komise* (C-14/18 P, EU:C:2019:159, bod 50). Pro obecnou diskusi viz například *Neframi, E., „Le contentieux des clauses compromissoires“, v Contentieux en droit de l'Union européenne, Larcier, 2014, s. 561–581.*

54 – Viz například rozsudek ze dne 9. září 2015, *Lito* (C-506/13 P, EU:C:2015:562, bod 19).

55 – Viz například rozsudky ze dne 9. září 2015, *Lito* (C-506/13 P, EU:C:2015:562, body 22 až 25), a ze dne 28. února 2019, *Alfamicro v. Komise* (C-14/18 P, EU:C:2019:159, body 52 až 57).

83. Soudní dvůr kromě toho dospěl k podobným závěrům v případě okolností týkajících se trojstranných smluvních vztahů, v nichž žalobce neuzavřel smlouvu přímo s orgánem, ale se smluvním partnerem v rámci smlouvy uzavřené mezi tímto smluvním partnerem a Unií. Soudní dvůr v uvedené věci konstatoval, že akty přijaté orgánem v souvislosti s neuspokojivými výkony žalobce, snížením mzdy a ukončením pracovní činnosti nejsou akty napadnutelnými na základě článku 263 SFEU, neboť veškeré účinky takových aktů nastanou a jsou vyčerpány v rámci smluvního vztahu mezi orgánem a druhou smluvní stranou, ve vztahu k níž je žalobce třetí stranou⁵⁶.

84. Je třeba rovněž zdůraznit, že judikatura týkající se rozdílu mezi článkem 272 SFEU a článkem 263 SFEU souvisí s judikaturou týkající se rozdílu mezi článkem 272 SFEU a článkem 268 SFEU⁵⁷, který svěřuje výlučnou pravomoc rozhodovat o žalobách o mimosmluvní odpovědnosti Unie unijním soudům⁵⁸. Soudní dvůr konkrétně konstatoval, že aby unijní soudy určily smluvní či mimosmluvní povahu sporu pro účely posouzení své pravomoci, musí tyto soudy s odkazem na různé skutečnosti obsažené ve spise, jako jsou údajně porušená právní pravidla, povaha uplatňované škody, vytykané jednání a právní vztahy existující mezi stranami, ověřit, zda mezi těmito stranami existuje „skutečný smluvní kontext související s předmětem sporu, jehož důkladný přezkum se jeví být nezbytný pro rozhodnutí o uvedené žalobě“. Soudní dvůr také zdůraznil, že unijní soudy nemohou vycházet pouze z norem uplatňovaných účastníky řízení, neboť to by činilo povahu sporu a soud s pravomocí náchylné ke změně závislé na právních normách, jichž se strany dovolávají.

85. Třetí část druhého důvodu kasačního opravného prostředku by měla být posuzována s ohledem na výše uvedenou judikaturu.

86. Poznámám, že v projednávané věci odkázal Tribunál v bodech 35, 36 a 42 napadeného usnesení na podmínky stanovené v judikatuře Soudního dvora a konkrétně na rozsudek ve věci Lito pro určení, zda napadená rozhodnutí spadají do oblasti smluvního vztahu mezi účastníky řízení.

87. Mám nicméně za to, že závěry Tribunálu uvedené v bodech 37 až 45 napadeného usnesení, podle nichž je třeba uvedená rozhodnutí považovat za akty oddělitelné od uvedeného smluvního vztahu, jsou stíženy vadou spočívající v nesprávném právní posouzení.

88. Je třeba připomenout, že napadená rozhodnutí se týkají neúspěchu SC ve vnitřním výběrovém řízení z roku 2016 a neprodloužení její pracovní smlouvy. Napadená rozhodnutí jsou proto jako taková akty přijatými misí Eulex Kosovo, které souvisí s pracovním poměrem SC u mise Eulex Kosovo. SC se ve své žalobě podané k unijním soudům domáhá soudního přezkumu rozhodnutí vedoucího mise, které potvrdilo napadená rozhodnutí v souladu s ustanoveními OPLAN a SPP (viz bod 30 tohoto stanoviska).

89. S ohledem na judikaturu Soudního dvora a konkrétně kritéria stanovená v rozsudku ve věci Lito existují přesvědčivé náznaky, že napadená rozhodnutí spadají do smluvního rámce mezi SC a misí Eulex Kosovo. Jak vysvětlím níže, uvedená rozhodnutí jsou založena na právech a povinnostech vyplývajících z pracovní smlouvy mezi SC a misí Eulex Kosovo a v zásadě se týkají plnění této smlouvy. Napadená rozhodnutí proto nemají právní účinky, které by pramenily z výkonu veřejné moci misí Eulex Kosovo, ale naopak by měla být považována za neodělitelná od smluvního vztahu mezi SC a misí Eulex Kosovo. Na rozdíl od toho, co tvrdí mise Eulex Kosovo, přestože je článek 272 SFEU vykládán restriktivně, jak je uvedeno v bodě 78 tohoto stanoviska, zjevně se vztahuje na spory vyplývající ze smlouvy nebo přímo související s povinnostmi vyplývajících ze smlouvy, jako je tomu v projednávané věci.

56 – Viz usnesení ze dne 31. března 2011, Mauerhofer v. Komise (C-433/10 P, nezveřejněné, EU:C:2011:204, konkrétně body 37, 38 a 61), a ze dne 21. dubna 2016, Borde a Carbonium v. Komise (C-279/15 P, nezveřejněné, EU:C:2016:297, konkrétně body 30, 31 a 42).

57 – Viz například rozsudky ze dne 18. dubna 2013 Komise v. Systran a Systran Luxembourg (C-103/11 P, EU:C:2013:245, konkrétně body 64 až 66), a ze dne 10. července 2019, VG v. Komise (C-19/18 P, EU:C:2019:578, konkrétně body 29, 30 a 42).

58 – Viz například rozsudek ze dne 10. července 2014, Nikolaou v. Účetní dvůr (C-220/13 P, EU:C:2014:2057, bod 52).

a) Rozhodnutí týkající se vnitřního výběrového řízení z roku 2016

90. V bodech 38 až 42 napadeného usnesení Tribunál konstatoval, že rozhodnutí týkající se vnitřního výběrového řízení z roku 2016 nebylo založeno na ujednáních pracovní smlouvy mezi SC a misí Eulex Kosovo, ale bylo přijato výběrovou komisí vnitřního výběrového řízení z roku 2016 v souvislosti s plánem snížit počet členů personálu na základě OPLAN a Prováděcího plánu a vyplývalo ze správního rozhodnutí uspořádat toto výběrové řízení. Z toho vyplývalo, že rozhodnutí týkající se vnitřního výběrového řízení z roku 2016 bylo oddělitelné od smlouvy.

91. V bodě 43 napadeného usnesení Tribunál rovněž konstatoval, že žalobní důvody SC uvedené na podporu jejího třetího bodu návrhových žádání nebyly založeny na ujednáních v pracovní smlouvě mezi ní a misí Eulex Kosovo, ale naopak byly založeny na údajných vadách specifických pro správní akty.

92. Souhlasím s SC, že výše uvedený přístup je nesprávný.

93. Zprvce se Tribunál ve značné míře opíral o správní kontext rozhodnutí týkajícího se vnitřního výběrového řízení z roku 2016, a to konkrétně o skutečnost, že uvedené rozhodnutí vyplývalo z rozhodnutí Rady a civilního velitele operace o snížení počtu členů personálu, z čehož vyvodil, že uvedené rozhodnutí bylo přijato v tomto kontextu, a nikoliv v kontextu smluvního vztahu mezi stranami. Tribunál však neposoudil přesnou souvislost mezi uvedeným rozhodnutím a smluvním vztahem mezi stranami. Takové posouzení by podle všeho mělo značný význam v kontextu civilních misí SBOP, vzhledem k tomu, že akty týkající se pracovního vztahu se smluvními zaměstnanci mohou být často důsledkem rozhodnutí přijatých Radou nebo jiným orgánem ohledně organizace a strategického řízení těchto misí.

94. Přestože se předmětná správní rozhodnutí v projednávané věci týkala snížení počtu členů personálu mise Eulex Kosovo, z ničeho nevyplývá, že by se týkala zvláštního zacházení s členy personálu v souvislosti s výběrovým řízením nebo postavení těchto členů v zaměstnání vyplývajícího z takového výběrového řízení. Závěr Tribunálu, že rozhodnutí týkající se výběrového řízení z roku 2016 bylo správním rozhodnutím, jenž vyvodil pouze ze skutečnosti, že toto rozhodnutí vycházelo ze správního rozhodnutí o organizaci mise Eulex Kosovo, je tedy v rozporu s judikaturou Soudního dvora, neboť může vést k případnému zrušení aktů spadajících do smluvního rámce zavazujícího jeho strany, a tudíž ke zbavení článku 272 SFEU jeho obsahu.

95. Kromě toho je zjevné, že vnitřní výběrové řízení z roku 2016 bylo upraveno zejména ustanoveními OPLAN a SPP. Tribunál se však nezabýval tím, zda jsou OPLAN, CONOPS, EK a SPP, o nichž SC tvrdí, že je mise Eulex Kosovo porušila, smluvními dokumenty, a tudíž součástí smluvního vztahu mezi SC a misí Eulex Kosovo.

96. Na rozdíl od toho, co tvrdí mise Eulex Kosovo, a jak uvedla SC, skutečnost, že uvedené dokumenty mají obecnou operativní povahu a že o jejich obsahu strany nejednají, není rozhodující. Uvedené dokumenty lze považovat za dokumenty smluvní povahy ve vztahu mezi SC a misí Eulex Kosovo, vzhledem k tomu, že se na ně v pracovní smlouvě odkazuje jako na nedílnou součást této smlouvy a že představují základ práv a povinností smluvních stran při plnění uvedené smlouvy (viz body 19 a 20 tohoto stanoviska)⁵⁹.

59 – Například v poslední pracovní smlouvě jsou OPLAN, EK a SPP zmíněny v několika ustanoveních, včetně mimo jiné článků 17.1 a 17. 2, které stanoví, že nedodržení „smlouvy anebo SPP“ může mít za následek, že zaměstnanec „ponese disciplinární odpovědnost, jak je uvedeno v SPP“ a že disciplinární opatření mají některou z forem uvedených v EK.

97. V tomto ohledu poukazují na to, že článek 5, nadepsaný „Přezkum“, SPP pro nové uspořádání v použitelném znění, jež byly připojeny k písemnému vyjádření mise Eulex Kosovo⁶⁰, stanoví, že: „aniž jsou dotčeny právní prostředky nápravy stanovené v pracovních smlouvách, každý člen personálu dotčený novým uspořádáním může požádat vedoucího mise o přezkum postupu v případě odůvodněných obav tohoto člena ohledně spravedlnosti a správnosti postupu“. To znamená, že člen personálu má možnost využít prostředky nápravy ve smluvním rámci, konkrétně žalobu podávanou na základě článku 272 SFEU na základě rozhodčí doložky v pracovní smlouvě, a to za účelem zpochybnění spravedlnosti vnitřního výběrového řízení, které se jej dotýká, jako je tomu v projednávané věci.

98. Za zmínku také stojí, jak uvedla SC, že závěr, že uvedené dokumenty nemají smluvní povahu, je podle všeho v rozporu s judikaturou Tribunálu neuvedenou v napadeném usnesení, podle níž jsou takové dokumenty považovány za dokumenty, jež tvoří základ smluvních vztahů mezi stranami. Věc PY v. EUCAP Sahel Niger⁶¹ se konkrétně týkala žaloby založené na článku 272 SFEU, kterou podal bývalý smluvní zaměstnanec civilní mise SBOP, a to z důvodu porušení jeho pracovní smlouvy založené na kodexu chování uvedené mise. Tribunál konstatoval, že žalobu je třeba posuzovat na základě ustanovení kodexu chování, který tvořil nedílnou součást pracovní smlouvy a představoval rozhodné právo pro účely posouzení předmětných nároků.

99. Z obdobných důvodů je problematické konstatování Tribunálu, které uvedl na podporu svého závěru, že rozhodnutí týkající se vnitřního výběrového řízení z roku 2016 mělo správní povahu, že se žalobní důvody SC týkaly vad specifických pro správní akty a nebyly založeny na smluvních ujednáních. Tribunál nezohlednil žalobní důvody SC vycházející z porušení pravidel upravujících smluvní vztah mezi stranami, včetně OPLAN a SPP. Z důvodu, že se nezabýval otázkou, zda měly uvedené dokumenty smluvní povahu, Tribunál tedy nesprávně konstatoval, že SC neuplatnila žádné žalobní důvody založené na ujednáních pracovní smlouvy.

100. Poznávám rovněž, že uvedený závěr je podle všeho v rozporu s judikaturou Soudního dvora týkající se rozdílu mezi článkem 268 a 272 SFEU (viz bod 84 tohoto stanoviska), která stanovila, že unijní soudy musí ověřit existenci skutečného smluvního kontextu mezi stranami a nemohou vycházet pouze z žalobních důvodů uplatňovaných stranami pro prokázání smluvní povahy sporu, pokud se jedná o přípustnost žaloby⁶². Tribunál však právě takto postupoval, když posoudil smluvní povahu sporu pro účely článku 272 SFEU na základě žalobních důvodů uplatňovaných SC.

101. Konečně žádná další skutečnost ve spise nepodporuje závěr, že mise Eulex Kosovo při přijímání rozhodnutí týkajícího se vnitřního výběrového řízení z roku 2016 nejednala v rámci svého postavení zaměstnavatele nebo smluvního partnera, ale naopak jako veřejný orgán jednající mimo smluvní rámec mezi stranami. Okolnosti, které nastaly v projednávané věci, jsou především odlišné od situace, v níž pracovní vztah překračuje smluvní kontext a má prvky vnitřních pracovních nařízení, která vyplývají ze svěřením „poslání veřejného zájmu“ unijnímu orgánu nebo instituci⁶³.

60 – Úřad lidských zdrojů mise Eulex Kosovo, Standardizované provozní postupy (SPP) o zásadách a novém uspořádání, 26. května 2016, s. 5 (kurzivou zvýraznil autor stanoviska).

61 – Rozsudek ze dne 12. dubna 2018 (T-763/16, EU:T:2018:181, konkrétně body 5, 6 a 66). Tribunál nakonec dospěl k závěru, že byla porušena relevantní ustanovení kodexu chování, a přiznal žalobci náhradu škody.

62 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. dubna 2013, Komise v. Systran a Systran Luxembourg (C-103/11 P, EU:C:2013:245, konkrétně body 64 až 67 a 76).

63 – Viz rozsudek ze dne 14. října 2004, Pflugrad v. ECB (C-409/02 P, EU:C:2004:625, konkrétně body 31 až 38).

b) Rozhodnutí neprodloužit pracovní smlouvu

102. V bodě 45 napadeného usnesení Tribunál konstatoval, že přestože poslední pracovní smlouva stanovila v článku 16.1, že je sjednána na období od 15. června do 14. listopadu 2016, neobsahovala žádné ujednání o jejím prodloužení. Rozhodnutí o neprodloužení pracovní smlouvy tak nevyplývalo ze smluvních ujednání mezi SC a misí Eulex Kosovo, ale bylo založeno na správním rozhodnutí oddělení lidských zdrojů, jež vyvodilo důsledky z vnitřního výběrového řízení z roku 2016 a z neúspěchu SC v tomto řízení.

103. Tribunál tedy pro účely svého konstatování, že uvedené rozhodnutí nespadlo do smluvního rámce zavazujícího SC a misi Eulex Kosovo, vycházel ze skutečnosti, že smlouva neobsahovala ujednání, které by stanovilo její prodloužení. Jak však uvedla SC, skutečnost, že pracovní smlouva mezi ní a misí Eulex Kosovo neobsahovala ujednání o jejím prodloužení, není rozhodující, pokud jde o posouzení, zda uvedené rozhodnutí spadá do smluvního rámce zavazujícího jeho strany podle judikatury Soudního dvora a konkrétně rozsudku ve věci Lito.

104. Zdá se totiž, že rozhodnutí o neprodloužení pracovní smlouvy naopak přesně spadá do smluvního rámce zavazujícího SC a misi Eulex Kosovo. Výše uvedené podporuje skutečnost, že poslední pracovní smlouva dále v článku 16.2 stanoví ukončení pracovní smlouvy zaměstnancem nebo zaměstnavatelem. Mise Eulex Kosovo jednala při přijetí rozhodnutí o neprodloužení smlouvy SC jako zaměstnavatel při skončení pracovního poměru SC u mise Eulex Kosovo ve smluvním rámci mezi stranami. Žádná skutečnost tedy nepodporuje závěr, že při přijetí uvedeného rozhodnutí jednala mise Eulex Kosovo mimo uvedený rámec a že jednala při výkonu veřejné moci.

105. Mimoto mám za to, že rozsudek ve věci *Jenkinson*⁶⁴ naznačuje, že rozhodnutí o neprodloužení pracovní smlouvy spadá do smluvního rámce zavazujícího SC a misi Eulex Kosovo. Jak je uvedeno v bodech 61 a 62 tohoto stanoviska, okolnosti uvedené věci se týkaly žaloby založené na článku 272 SFEU, kterou podal bývalý člen mezinárodního personálu mise Eulex Kosovo a v níž konkrétně vycházel z neoprávněného propuštění v důsledku neprodloužení jeho pracovní smlouvy.

106. Je pravda, že Soudní dvůr nezaujal stanovisko přímo k povaze předmětných rozhodnutí, neboť se zabýval odlišnou otázkou týkající se rozsahu pravomoci unijních soudů na základě článku 272 SFEU, a to v souvislosti s pracovním vztahem založeným na několika smlouvách, z nichž pouze poslední obsahovala rozhodčí doložku. Soudní dvůr nicméně uvedl, že návrhy žalobce, včetně těch týkajících se neprodloužení jeho pracovní smlouvy, spadaly do jeho pravomoci na základě rozhodčí doložky obsažené v poslední smlouvě, protože vyplývaly z této smlouvy nebo přímo souvisely s povinnostmi vyplývajícími z této smlouvy. Uvedený rozsudek proto předpokládá, že návrh založený na neprodloužení pracovní smlouvy je za uvedených okolností návrhem vyplývajícím ze smlouvy.

107. To je patrné i ze stanoviska generálního advokáta M. Szpunara ve věci *Jenkinson*⁶⁵. Generální advokát v uvedené věci konkrétně považoval vztah mezi návrhovatelem a misí Eulex Kosovo za „pracovněprávní vztah smluvní povahy“, a protože právě rozhodnutí o neprodloužení pracovní smlouvy vedlo k ukončení tohoto pracovněprávního vztahu, uvedené rozhodnutí a poslední smlouva obsahující rozhodčí doložku spolu souvisely pro účely pravomoci Soudního dvora na základě článku 272 SFEU.

64 – Viz rozsudek ze dne 5. července 2018, *Jenkinson* (C-43/17 P, EU:C:2018:531, konkrétně body 1 až 3, 34 a 40 až 48).

65 – Viz stanovisko generálního advokáta M. Szpunara ve věci *Jenkinson* (C-43/17 P, EU:C:2018:231, konkrétně body 39, 47 a 48).

108. V této souvislosti stojí rovněž za zmínku, že přístup Tribunálu se zdá být v rozporu s jinou jeho judikaturou týkající se pracovněprávních sporů předložených bývalými členy smluvního personálu mise Eulex Kosovo, v nichž byla rozhodnutí o neprodloužení pracovních smluv považována za opatření spadající do smluvního rámce zavazujícího strany. Přestože tato rozhodnutí nejsou pro Soudní dvůr závazná, nevidím na rozdíl od toho, co tvrdí mise Eulex Kosovo, žádný důvod, proč by tato judikatura neměla být relevantní pro projednávanou věc, zvláště s ohledem na podobnost týkající se napadených aktů.

109. Konkrétně ve věci Bitiqi a další v. Komise a další⁶⁶ Tribunál rozhodoval o legalitě rozhodnutí přijatých misí Eulex Kosovo o neprodloužení pracovních smluv několika členů smluvního personálu. Vedoucí mise informoval v uvedených rozhodnutích tyto členy personálu, že jejich pracovní smlouvy skončí ke konkrétním dnům a nebudou dále prodlouženy. Tribunál konstatoval, že spor vycházel ze smluvního rámce mezi stranami a vyplýval přímo z pracovního vztahu mezi nimi. Vztahovaly se na něj proto doložky obsažené v pracovních smlouvách, které svěřovaly bruselským soudům pravomoc k projednání sporů vyplývajících z těchto smluv nebo souvisejících s nimi.

110. Dále věc Sógor v. Rada a další⁶⁷ se týkala žaloby podané právním zástupcem zaměstnaným misí Eulex Kosovo a později zvláštním zástupcem Evropské unie v Kosovu, kterou se konkrétně domáhal zrušení postupu vedoucího k neprodloužení jeho pracovní smlouvy. Tribunál konstatoval, že se na spor vztahovala doložka obsažená v pracovní smlouvě, která v té době svěřovala bruselským soudům pravomoc k projednání sporů vyplývajících ze smlouvy nebo s ní souvisejících. Uvedl, že poslední pracovní smlouva žalobce, jejíž neprodloužení napadal v předmětném řízení, byla uzavřena na dobu určitou, a tudíž konstatoval, že návrhy žalobce byly odvozeny z uvedené smlouvy nebo přinejmenším přímo souvisely s povinnostmi vyplývajících z této smlouvy.

111. Na základě výše uvedené judikatury je třeba konkrétně uvést, že skutečnost, že pracovní smlouvy mezi členy smluvního personálu a misí Eulex Kosovo byly sjednány na dobu určitou a neobsahovaly ujednání o jejich prodloužení, nebyla považována za aspekt, který by bránil posouzení rozhodnutí o neprodloužení pracovních smluv uvedených členů personálu přijatých misí Eulex Kosovo jako akty, které spadaly do smluvního rámce zavazujícího strany.

112. Konečně poznamenávám, že z hlediska širší perspektivy lze závěr, že napadená rozhodnutí spadají do smluvního rámce mezi SC a misí Eulex Kosovo, považovat za závěr, jenž odpovídá zvláštnímu kontextu civilních misí SBOP, a to konkrétně proto, neboť potvrzuje flexibilitu smluvních ujednání pro zaměstnávání smluvních zaměstnanců takových misí, přičemž zajišťuje, že takovým zaměstnancům je přiznána účinná soudní ochrana při uplatňování nároků vyplývajících z těchto smluvních ujednání založená na rozhodčí doložce sjednané stranami v jejich pracovních smlouvách⁶⁸. Takový závěr jistě nesnižuje diskreční pravomoc EU a členských států modifikovat rámec týkající se zaměstnávání smluvních zaměstnanců civilních misí SBOP. Je totiž třeba poznamenat, že Plán společné akce implementující Dohodu o civilní SBOP vydaný Komisí a VP v roce 2019 předpokládá přezkum zaměstnaneckého statusu mezinárodních smluvních zaměstnanců a případných možností jeho zlepšení⁶⁹.

113. S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Soudní dvůr vyhověl třetí části druhého důvodu kasačního opravného prostředku a na tomto základě zrušil napadené usnesení.

66 – Usnesení ze dne 30. září 2014 (T-410/13, nezveřejněno, EU:T:2014:871, konkrétně body 2 až 11, 25, 27 a 28).

67 – Usnesení ze dne 27. září 2018 (T-302/18, nezveřejněno, EU:T:2018:621, konkrétně body 1, 2, 12, 13 a 21).

68 – V tomto smyslu viz dokument Evropského parlamentu, na který je odkazováno v poznámce pod čarou č. 6 k tomuto stanovisku, s. 17.

69 – Komise a VP, Plán společné akce implementující Dohodu o civilní SBOP z roku 2019, SWD (2019) 173 final, 30. dubna 2019, Závazek č. 10, s. 7. Jak je uvedeno v oddíle 1 tohoto dokumentu, Dohoda o civilní SBOP je klíčovým strategickým dokumentem, jehož cílem je posílení civilního rozměru SBOP.

C. K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku (týkajícímu se překvalifikování žaloby založené na článku 272 SFEU na žalobu založenou na článku 263 SFEU)

1. Stručné shrnutí vyjádření účastníků řízení

114. V rámci svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku, který vychází z porušení článku 272 SFEU, SC tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení věci v bodech 48 až 52 napadeného usnesení, když překvalifikoval třetí bod návrhových žádání směřující k prohlášení napadených rozhodnutí za protiprávní založený na článku 272 SFEU na žalobu na neplatnost založenou na článku 263 SFEU. Tento důvod kasačního opravného prostředku je rozdělen do tří částí.

115. V rámci první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku SC tvrdí, že Tribunál neměl k takovému překvalifikování pravomoc. SC je toho názoru, že vzhledem k tomu, že Tribunál neměl pravomoc rozhodovat o žalobě na neplatnost napadených rozhodnutí, neměl ani pravomoc k překvalifikování této žaloby.

116. V rámci druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku SC tvrdí, že toto překvalifikování bylo v rozporu s její výslovnou vůlí. Jak je doloženo v judikatuře Tribunálu k překvalifikování žalob založených na článku 263 SFEU na žaloby založené na článku 272 SFEU⁷⁰, Tribunál nemůže platně překvalifikovat žalobu, pokud je to v rozporu především s výslovnou vůlí navrhovatele. V projednávané věci se SC výslovně rozhodla nepodat žalobu na neplatnost z toho důvodu, že Tribunál by odmítl svou pravomoc na základě své judikatury a že návrh by byl podán po uplynutí lhůty. SC rovněž na jednání uvedla, že takové překvalifikování není možné, jelikož žaloby založené na článku 272 SFEU již mají vysoké nároky, když vyžadují na stranách, aby vložily do své smlouvy rozhodčí doložku, ale měla podpůrně za to, že podmínky uvedené v judikatuře Tribunálu mohou být uplatněny obdobně.

117. V rámci třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku SC namítá, že jí Tribunál nepřiznal právo být vyslechnuta ohledně překvalifikování, přestože toto překvalifikování pro ni mělo závažné důsledky, včetně toho, že jí byl odepřen soudní přezkum napadených rozhodnutí a její související žaloby na náhradu škody.

118. Mise Eulex Kosovo tvrdí, že Tribunál ve skutečnosti nepřekvalifikoval žalobu v napadeném usnesení, ale že pouze uvedl, do jaké míry by za určitých podmínek uvedená žaloba mohla být přípustná, pokud by byla podána na základě článku 263 SFEU. Na jednání rovněž uvedla, že pro přístup Tribunálu v projednávané věci existují precedenty⁷¹ a že takové překvalifikování je možné na základě obdobného uplatnění podmínek stanovených v judikatuře Tribunálu k překvalifikování žalob založených na článku 263 SFEU na žaloby založené na článku 272 SFEU.

119. Mise Eulex Kosovo dále zpochybňuje tvrzení SC, že jí byl odepřen soudní přezkum a že jí mělo být přiznáno právo být vyslechnuta ohledně zamýšleného překvalifikování. Soudní přezkum mohl být proveden pouze tehdy, jestliže byla žaloba přípustná, a nebylo tedy nutné, aby Tribunál vyslechl SC na základě článku 126 svého jednacího řádu.

70 – SC odkazuje konkrétně na usnesení ze dne 12. října 2011, Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirurgiko Kentro v. Komise (T-353/10, EU:T:2011:589), a rozsudek ze dne 24. října 2014, Technische Universität Dresden v. Komise (T-29/11, EU:T:2014:912).

71 – Mise Eulex Kosovo odkazuje na rozsudek ze dne 8. října 2008, Helkon Media v. Komise (T-122/06, nezveřejněný, EU:T:2008:418).

2. Posouzení prvního důvodu kasačního opravného prostředku

120. V rámci svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku SC napadá legitimitu překvalifikování třetího bodu jejích návrhových žádání ze strany Tribunálu. Přesněji řečeno, SC v zásadě tvrdí, že Tribunál nesplnil podmínky upravující takové překvalifikování, konkrétně, že: Tribunál má pravomoc rozhodnout o překvalifikované žalobě (první část); výslovná vůle žalobce tomu nebrání (druhá část) a žalobce musí být vyslechnut (třetí část). Kromě toho, s odkazem na vyjádření SC uvedené na jednání, jak je uvedeno v bodě 116 tohoto stanoviska, SC podle všeho tvrdí, že takové překvalifikování by v zásadě nemělo být dovoleno s ohledem na zvláštnosti článku 272 SFEU.

121. Je tedy třeba uvést, že první důvod kasačního opravného prostředku vznáší důležité otázky, kterými se judikatura Soudního dvora doposud nezabývala a jež se týkají toho, zda je možné překvalifikovat žalobu založenou na článku 272 SFEU na žalobu založenou na článku 263 SFEU, a pokud tomu tak je, za jakých podmínek lze takové překvalifikování provést.

122. S ohledem na můj závěr, že druhý důvod kasačního opravného prostředku je opodstatněný, nemusí být nezbytné, aby Soudní dvůr posuzoval první důvod kasačního opravného prostředku. Pro případ, že by se Soudní dvůr s mým názorem neztotožnil, tj. že by bylo třeba vycházet z toho, že napadená rozhodnutí jsou opatřeními oddělitelnými od smlouvy, která nemohou být napadena na základě článku 272 SFEU, jej nicméně přezkoumám.

123. Úvodem musím konstatovat, že první důvod kasačního opravného prostředku se mi zdá být opodstatněný a že částečné překvalifikování žaloby ze strany Tribunálu je stíženo vadou spočívající v nesprávném právním posouzení.

124. Než uvedu důvody, pro které jsem dospěl k tomuto závěru, rád bych poukázal na skutečnost, že tvrzení mise Eulex Kosovo, podle něhož Tribunál ve skutečnosti žalobu SC nepřekvalifikoval, nelze přijmout.

125. V bodě 46 napadeného usnesení Tribunál konstatoval, že přestože se SC výslovně opírala o článek 272 SFEU, třetí bod návrhových žádání je třeba považovat za návrh založený na článku 263 SFEU.

126. Výše uvedená úvaha vedla Tribunál ke konstatování uvedenému v bodech 51 a 52 napadeného usnesení, že třetí bod návrhových žádání byl nepřijatelný, protože byl podán po uplynutí lhůty.

127. Je pravda, že v bodě 48 napadeného usnesení Tribunál zahájil svou rozpravu o lhůtě stanovené v článku 263 SFEU slovy „i kdyby Tribunál mohl základ třetího bodu návrhových žádání překvalifikovat jako žalobu na neplatnost na základě článku 263 SFEU“. Tribunál však již formálně překvalifikoval návrh v bodě 46 napadeného usnesení. Kromě toho z bodů 51 a 52 napadeného usnesení ve spojení s body 49 a 50 tohoto usnesení vyplývá, že Tribunál se opíral výlučně o skutečnost, že žaloba byla podána po uplynutí lhůty, a to za účelem prokázání její nepřijatelnosti. Takový závěr lze učinit pouze tehdy, jestliže byla žaloba překvalifikována na žalobu založenou na článku 263 SFEU.

128. Pokud jde o jádro sporu, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury zmíněné v bodě 27 napadeného usnesení je na žalobci, aby si zvolil právní základ své žaloby, a nikoliv na unijních soudech, aby vybraly samy nejvhodnější právní základ⁷².

72 – Viz rozsudek ze dne 15. března 2005, Španělsko v. Eurojust (C-160/03, EU:C:2005:168, bod 35).

129. Tribunál nicméně v rozsáhlé judikatuře konstatoval, že jestliže je žaloba na neplatnost nebo žaloba na náhradu škody podána k Tribunálu, přestože má spor ve skutečnosti smluvní povahu, může v zájmu hospodárnosti řízení tuto žalobu překvalifikovat, jsou-li pro takové překvalifikování splněny podmínky⁷³.

130. Překvalifikování žaloby založené na článku 263 SFEU na žalobu založenou na článku 272 SFEU je proto možné, aniž by bylo dotčeno právo na obhajobu žalovaného orgánu či instituce, v případě, že tomu zaprvé nebrání výslovná vůle žalobce a že je zadruhé v žalobě uplatňován alespoň jeden žalobní důvod vycházející z porušení pravidel upravujících dotčený smluvní vztah⁷⁴. Tyto dvě podmínky jsou kumulativní⁷⁵, což znamená, že musí být splněny obě dvě⁷⁶. Jestliže je výslovnou vůlí žalobce nezaložit žalobu na článku 272 SFEU⁷⁷, nebo v žalobě nejsou uplatňovány žádné žalobní důvody vycházející z porušení pravidel upravujících smluvní vztah⁷⁸, pak překvalifikování není možné⁷⁹.

131. Kromě toho Tribunál konstatoval, že žaloba založená na článku 263 SFEU může být překvalifikována na žalobu založenou na článku 272 SFEU pouze tehdy, existuje-li rozhodčí doložka, která svěřuje pravomoc rozhodnout o žalobě podané na tomto základě unijním soudům⁸⁰. Zdá se tedy, že toto není podmínkou pro překvalifikování jako takové, ale že se jedná o samostatný požadavek pro účely ověření, zda má Tribunál pravomoc založenou na článku 272 SFEU rozhodnout o žalobě tak, jak byla překvalifikována⁸¹.

132. Připomínám také, že Tribunál zmínil možnost překvalifikování žaloby založené na článku 272 SFEU na žalobu založenou na článku 263 SFEU, i když v omezenější podobě. Tribunál konkrétně dosud nestanovil, zda se podmínky v jeho výše uvedené judikatuře uplatní i v opačném případě. Například v některých věcech⁸² zaujal Tribunál podobný přístup k napadenému usnesení a konstatoval, že i kdyby takové překvalifikování mohlo být provedeno, žaloba byla podána po lhůtě, a tudíž je nepřijatelná. V jiné věci⁸³ Tribunál pouze uvedl, že žalobce setrval na svém postoji a nepožadoval překvalifikování, a proto odmítl žalobu jako nepřijatelnou.

133. V projednávané věci se mi s ohledem na výše uvedenou judikaturu Tribunálu zdá, že vzhledem k informacím, které byly předloženy Soudnímu dvoru, není v zásadě žádný důvod vyloučit možnost překvalifikování žaloby založené na článku 272 SFEU na žalobu založenou na článku 263 SFEU, a to za předpokladu, že jsou splněny určité podmínky. Pokud se nemýlím, takové překvalifikování obecně označuje situaci, kdy žalobce podal žalobu k unijním soudům na jednom právním základě, ale s ohledem na povahu této žaloby měla být podána na jiném právním základě. V zájmu hospodárnosti řízení proto unijní soudy mohou žalobu překvalifikovat na žalobu založenou na vhodném právním

73 – Viz například usnesení ze dne 24. října 2019, Spojené království v. Komise (T-188/19, nezveřejněné, EU:T:2019:772, bod 28).

74 – Viz například rozsudek ze dne 6. října 2015, Technion a Technion Research & Development Foundation v. Komise (T-216/12, EU:T:2015:746, bod 60).

75 – Viz například rozsudek ze dne 20. června 2018, KV v. EACEA (T-306/15 a T-484/15, nezveřejněný, EU:T:2018:359, bod 49).

76 – Pro návrh, u něhož jsou splněny obě podmínky, viz rozsudek ze dne 20. června 2018, KV v. EACEA (T-306/15 a T-484/15, nezveřejněný, EU:T:2018:359, body 50 až 53).

77 – Viz například usnesení ze dne 14. května 2019, Ayuntamiento de Enguera v. Komise (T-602/18, nezveřejněné, EU:T:2019:332, body 23, 30 a 31). Postoj navrhovatelky ohledně překvalifikování lze zjistit na základě výslovného nebo konkludentního jednání: viz například rozsudek ze dne 16. října 2014, Federación Española de Hostelería v. EACEA (T-340/13, nezveřejněný, EU:T:2014:889, bod 36).

78 – Viz například usnesení ze dne 15. února 2016, InAccess Networks Integrated Systems v. Komise (T-82/15, nezveřejněné, EU:T:2016:90, body 55 až 62). Viz dále v tomto ohledu rozsudek ze dne 17. června 2010, CEVA v. Komise (T-428/07 a T-455/07, EU:T:2010:240, body 57 až 64).

79 – Pro návrh, u něhož nebyla splněna žádná podmínka, viz usnesení ze dne 10. května 2004, Musée Grevin v. Komise (T-314/03 a T-378/03, EU:T:2004:139, bod 88).

80 – Viz například usnesení ze dne 24. října 2019, Spojené království v. Komise (T-188/19, nezveřejněné, EU:T:2019:772, bod 34).

81 – Viz například usnesení ze dne 12. října 2011, Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro v. Komise (T-353/10, EU:T:2011:589, bod 33), a rozsudek ze dne 24. října 2014, Technische Universität Dresden v. Komise (T-29/11, EU:T:2014:912, body 42 až 51).

82 – Viz rozsudek ze dne 8. října 2008, Helkon Media v. Komise (T-122/06, nezveřejněný, EU:T:2008:418, konkrétně body 53 až 55), a usnesení ze dne 13. května 2016, CEVA v. Komise (T-601/15, nezveřejněné, EU:T:2016:316, konkrétně body 27 a 28).

83 – Viz rozsudek ze dne 17. ledna 2019, Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis v. ERCEA (T-348/16 OP, nezveřejněný, EU:T:2019:14, body 167 až 175) (kasační opravný prostředek je projednáván ve věci C-280/19 P).

základě s cílem vyhnout se tomu, aby žalobce musel podávat novou žalobu na uvedeném právním základě. Zdá se mi konkrétně, že skutečnost, že unijní soudy mohou projednat žalobu založenou na článku 272 SFEU pouze tehdy, existuje-li rozhodčí doložka, v zásadě nebrání takovému překvalifikování, neboť takové překvalifikování předpokládá, že žaloba nemá smluvní povahu, a v každém případě že se žaloba kromě jejího právního základu nezmění.

134. Existuje rovněž důvod se domnívat, jak uvedla SC a mise Eulex Kosovo, že podmínky stanovené v judikatuře Tribunálu týkající se překvalifikování žaloby založené na článku 263 SFEU na žalobu založenou na článku 272 SFEU lze uplatnit obdobně. Tyto důvody se konkrétně zakládají na zájmu podporovat ucelený přístup v judikatuře unijních soudů a zajistit, aby byly dodržovány základní zásady unijního procesního práva, a zvláště právo na obhajobu účastníků sporu.

135. Z toho vyplývá, že unijní soudy mohou v zásadě překvalifikovat žalobu založenou na článku 272 SFEU na žalobu založenou na článku 263 SFEU, aniž by bylo dotčeno právo účastníků řízení na obhajobu, jestliže jsou splněny následující podmínky: zaprvé výslovná vůle žalobce tomu nebrání a zadruhé je v žalobě uplatňován alespoň jeden žalobní důvod vycházející z nedostatku pravomoci, porušení podstatných formálních náležitostí, porušení Smluv nebo jakéhokoli právního předpisu týkajícího se jejich provádění nebo zneužití pravomoci podle čl. 263 druhého pododstavce SFEU. Kromě toho, přestože to není výslovnou podmínkou pro překvalifikování jako takové, unijní soudy musí ověřit svou pravomoc rozhodnout o žalobě na neplatnost, jak byla překvalifikována, v souladu s článkem 263 SFEU.

136. Zdá se mi, že v tomto ohledu je výslovná vůle žalobce důležitým aspektem. Je tomu tak vzhledem k požadavkům kladeným na přípustnost žalob na neplatnost a konkrétně ke lhůtě stanovené v šestém odstavci článku 263 SFEU, který obecně ukládá žalobci povinnost jednat rychle při podávání žaloby na neplatnost, ve srovnání s žalobou založenou na článku 272 SFEU, který v tomto ohledu nestanoví žádnou zvláštní lhůtu. Překvalifikování by proto nemělo být možné, jestliže žalobce projeví vůli, aby žaloba nebyla založena na článku 263 SFEU. Jak ukazuje judikatura Tribunálu⁸⁴, vůle může být zjištěna v souladu s relevantními procesními pravidly, kterými se řídí unijní soudy, například na základě vyjádření žalobce nebo v odpovědi na písemné nebo ústní otázky položené žalobci v průběhu řízení.

137. První důvod kasačního opravného prostředku SC by měl být přezkoumán s ohledem na výše uvedené úvahy.

138. Podle mého názoru by první část prvního důvodu kasačního opravného prostředku měla být zamítnuta. Je pravda, že Tribunál v napadeném usnesení neověřil svou pravomoc rozhodnout o žalobě překvalifikované na žalobu podle článku 263 SFEU. Vzhledem k judikatuře uvedené v bodě 131 tohoto stanoviska však Tribunál nebyl povinen ověřit svou pravomoc před posouzením překvalifikování žaloby. Kromě toho není pochyb o tom, že Tribunál má pravomoc rozhodnout o žalobě založené na článku 272 SFEU s ohledem na rozsudek ve věci *Jenkinson* (viz body 60 až 63 tohoto stanoviska) a o překvalifikované žalobě založené na článku 263 SFEU s ohledem na rozsudek ve věci *H v. Rada a další* (viz body 52 a 53 tohoto stanoviska). Navrhuji proto, aby byla první část prvního důvodu kasačního opravného prostředku zamítnuta jako neopodstatněná.

139. Mám za to, že druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku musí být vyhověno. V napadeném usnesení Tribunál přistoupil k překvalifikování třetího bodu návrhových žádání, aniž by ověřil, zda byly splněny podmínky týkající se takového překvalifikování a konkrétně, zda tomu bránila výslovná vůle žalobce. Tribunál se tudíž dopustil nesprávného právního posouzení tím, že překvalifikoval třetí bod návrhových žádání v rozporu s výslovnou vůlí SC nezaložit tento třetí bod na článku 263 SFEU.

84 – V tomto smyslu viz poznámka pod čarou č. 77 k tomuto stanovisku.

140. Z podobných důvodů jsem toho názoru, že třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, který do značné míry souvisí s druhou částí tohoto důvodu kasačního opravného prostředku, je třeba rovněž vyhovět. Přestože se Tribunál může rozhodnout, že o věci rozhodne bez vyslechnutí účastníků řízení podle článku 126 jednacího řádu⁸⁵, je nicméně povinen zohlednit výslovnou vůli žalobce jako jednu z podmínek pro překvalifikování žaloby založené na článku 272 SFEU na žalobu založenou na článku 263 SFEU, jak bylo uvedeno výše. V důsledku toho se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení věci, když překvalifikoval třetí bod návrhových žádání, aniž si vyžádal stanovisko SC k navrhovanému překvalifikování.

141. Navrhuji proto, aby Soudní dvůr vyhověl druhé a třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku a na tomto základě napadené usnesení zrušil.

D. Pátý důvod kasačního opravného prostředku (týkající se návrhu na náhradu škody v souvislosti s opakovanými žádostmi o vykonání řídičské zkoušky)

1. Stručné shrnutí vyjádření účastníků řízení

142. V rámci svého pátého důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícího z porušení článku 268 SFEU a druhého odstavce článku 340 SFEU, práva na slušné a spravedlivé pracovní podmínky a práva na řádnou správu, společně s porušením článku 272 SFEU a prvního odstavce článku 340 SFEU a požadavků stanovených v oznámení o výběrovém řízení z roku 2014, SC tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení v bodech 57 až 64, jakož i v bodě 74 napadeného usnesení, když konstatoval, že její návrhy založené na smluvní a mimosmluvní odpovědnosti mise Eulex Kosovo týkající se opakovaných žádostí o vykonání řídičské zkoušky zjevně postrádají jakýkoliv právní základ.

143. SC tvrdí, že Tribunál nezohlednil její argumenty týkající se smluvní odpovědnosti mise Eulex Kosovo, přestože nelze trvat na požadavku týkajícím se schopnosti řídit motorové vozidlo s pohonem na čtyři kola a podrobení se řídičské zkoušce, který byl uveden v oznámení o výběrovém řízení, jestliže má člen personálu, jako je SC, zdravotní postižení.

144. Pokud jde o žalobu na určení mimosmluvní odpovědnosti, SC kromě toho tvrdí, že Tribunál nezohlednil její argumenty, že uvedené požadavky byly protiprávní a porušily její právo na pracovní podmínky respektující její zdraví, bezpečnost a důstojnost, jakož i její právo na řádnou správu. Tribunál se rovněž dopustil nesprávného právního posouzení, když konstatoval, že návrh neobsahoval žádný důkaz, který by prokazoval existenci příčinné souvislosti a podmínky újmy, neboť SC má na základě judikatury Soudu pro veřejnou službu⁸⁶ za to, že žalobce domáhající se náhrady nemateriální újmy nemusí poskytovat důkazy o těchto podmínkách.

145. Mise Eulex Kosovo tvrdí, že schopnost SC řídit motorové vozidlo s pohonem na čtyři kola byla zásadním prvkem jejího zaměstnání u mise Eulex Kosovo. SC rovněž neodůvodnila své návrhy na náhradu škody a její neúspěch u řídičských zkoušek nemá příčinnou souvislost s opravným prostředkem podaným proti napadeným rozhodnutím ani s údajnou škodou.

2. Posouzení pátého důvodu kasačního opravného prostředku

146. Podle mého názoru nemůže pátý důvod kasačního opravného prostředku obstát.

85 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. května 2019, Pebagua v. Komise (C-204/18 P, nezveřejněný, EU:C:2019:425, bod 31).

86 – SC odkazuje na rozsudky ze dne 11. července 2013, CC v. Parlament (F-9/12, EU:F:2013:116, bod 128), a ze dne 10. července 2014, CG v. EIB (F-115/11, EU:F:2014:187, bod 132).

147. V bodě 64 napadeného usnesení založil Tribunál svůj závěr týkající se smluvní odpovědnosti mise Eulex Kosovo na skutečnosti, že pracovní smlouva požadovala, aby SC byla schopna řídit motorové vozidlo s pohonem na čtyři kola. Musím však poukázat na to, že SC nekritizuje tento závěr, který je dostačující pro odůvodnění konečného úsudku, ke kterému dospěl Tribunál.

148. Rozhodnutí Tribunálu uvedené v bodech 57 až 63 napadeného usnesení zamítnout návrh SC na určení mimosmluvní odpovědnosti bylo založeno na skutečnosti, že návrh neobsahoval žádnou informaci, která by umožnila Tribunálu identifikovat skutečnou existenci škody nebo příčinnou souvislost mezi vytýkaným jednáním a tvrzenou škodou. Tribunál dospěl k uvedenému rozhodnutí s ohledem na ustálenou judikaturu, na niž odkazoval v bodech 58, 59 a 61 napadeného usnesení, podle které jsou podmínky upravující mimosmluvní odpovědnost EU kumulativní⁸⁷ a žalobce musí poskytnout přesvědčivé důkazy o skutečné existenci tvrzené škody a přímé příčinné souvislosti⁸⁸.

149. Podotýkám, že se SC nesnaží prokázat, že by předložené důkazy byly dostačující nebo že by posouzení Tribunálu bylo založeno na zkreslení těchto důkazů, ale namítá pouze nesprávné právní posouzení, které nelze s ohledem na ustálenou judikaturu prokázat. Je třeba dodat, že relevantní závěry obsažené v rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu, jichž se SC dovolává, byly na základě kasačního opravného prostředku zvráceny⁸⁹.

150. Navrhuji proto, aby byl pátý důvod kasačního opravného prostředku zamítnut jako neopodstatněný.

V. K důsledkům částečného zrušení napadeného usnesení

151. Podle článku 61 Statutu Soudního dvora Evropské unie zruší Soudní dvůr rozhodnutí Tribunálu, je-li kasační opravný prostředek opodstatněný. Soudní dvůr může vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje, nebo věc vrátit zpět Tribunálu k rozhodnutí.

152. Domnívám se, že stav sporu nedovoluje Soudnímu dvoru vydat konečné rozhodnutí. Skutková tvrzení týkající se merita věci totiž nebyla Tribunálem v napadeném rozhodnutí posouzena, neboť Tribunál některé návrhy považoval za nepřipustné. Jak požaduje SC a mise Eulex Kosovo, věc by měla být vrácena zpět Tribunálu k rozhodnutí.

VI. Závěry

153. S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Soudní dvůr částečně zrušil usnesení Tribunálu Evropské unie ze dne 19. září 2018 ve věci SC v. Eulex Kosovo (T-242/17, EU:T:2018:586), a to v rozsahu, v němž Tribunál zamítl žalobu SC z důvodu, že třetí bod návrhových žádání byl nepřipustný, a vrátil věc Tribunálu, aby rozhodl o meritu věci, a rozhodl, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.

87 – Viz například rozsudek ze dne 18. března 2010, *Trubowest Handel a Makarov v. Rada a Komise* (C-419/08 P, EU:C:2010:147, bod 41).

88 – Viz například rozsudek ze dne 7. června 2018, *Equipolymers a další v. Rada* (C-363/17 P, nezveřejněný, EU:C:2018:402, bod 37).

89 – Viz rozsudek ze dne 29. dubna 2015, *CC v. Parlament* (T-457/13 P, EU:T:2015:240, konkrétně body 48, 49 a 52); zrušující rozsudek ze dne 11. července 2013, *CC v. Parlament* (F-9/12, EU:F:2013:116, konkrétně bod 128), na který bylo rovněž odkazováno v rozsudku ze dne 10. července 2014, *CG v. EIB* (F-115/11, EU:F:2014:187, bod 132).